

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Versijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

## Bevoegdheid van de Politierechter inzake onvrijwillige slagen of verwondingen

1. - Door de wet van 21 februari 1959 <sup>(1)</sup> wordt aan de Politierechter bevoegdheid verleend om, onder bepaalde voorwaarden, kennis te nemen van het wanbedrijf onvrijwillige slagen of verwondingen.

Deze wet wijzigt artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, waarin de *speciale bevoegdheid* <sup>(2)</sup> van de Politierechter wordt bepaald, door *toevoeging* aan *paragraaf 6* van een *paragraaf 6-bis*, dat opgesteld is als volgt :

(De Vrederechters nemen kennis als Politierechter . . . . .)

1° . . . . .

6° bis - « van de in artikelen 418 en 420 van het » wetboek van strafrecht omschreven wanbedrijven » wanneer het gaat om slagen of verwondingen als » gevolg van een verkeersongeval en deze wanbedrij- » ven samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen » met een misdrijf dat onder dezelfde strafbepalingen » valt en dat naar hen is verwezen overeenkomstig » artikelen 4 of 6 van de wet van 4 oktober 1867 » op de verzachtende omstandigheden, of met een » misdrijf dat valt onder de wetten of verordeningen » op de verkeerspolitie en dat bij hen reeds aanhangig » is gemaakt door het Openbaar Ministerie of het » Onderzoeksgerecht. »

In deze bijdrage willen wij de praktische draagwijdte van deze bepaling onderzoeken en de problemen, die zij stelt in de rechtspleging.

### I.

*De «ratio legis» van de nieuwe uitbreiding van bevoegdheid.*

2. - Vooraleer de tekst stuk voor stuk te ontleden en de draagwijdte en gevolgen ervan te bepalen, is het van belang na te gaan welk doeleinde de wetgever met deze uitbreiding van bevoegdheid heeft nagestreefd en welke de concrete situaties waren, die hem bij de redactie van de tekst voor ogen stonden. Dit laatste is van belang, omdat gebleken is dat de mogelijkheden, die de tekst van de wet

biedt, ruimer zijn dan door de wetgever werd bedoeld.

De wetgevende bronnen, die voor de interpretatie van de wet van enig belang zijn mogen beperkt worden tot de *Memorie van Toelichting* en de *Verslagen der Commissies van Justitie*. De wet, die uiteraard een technisch karakter heeft, werd uitsluitend uitgewerkt door de Regering en de Parlementaire commissies zonder tot noemenswaardige bespreking in algemene vergadering aanleiding te geven <sup>(3)</sup>.

3. - Uit de *Memorie van Toelichting* <sup>(4)</sup> blijkt dat door het wetsontwerp beoogd werd het berechten der zaken betreffende verkeersongevallen te bespoedigen, enerzijds door conflicten van bevoegdheid tussen de correctionele- en de politierechtbank te voorkomen, anderzijds door in sommige gevallen de onbevoegdheid «ratione materiae» van de Politierechtbank op te heffen.

Ter illustratie van dit dubbel doeleinde, dat door de Regering aan de tekstontwerp gehecht werd, geeft de *Memorie van Toelichting* twee praktische voorbeelden aan :

(a) Bij verkeersongevallen gebeurt het dat één der bestuurders, die aan de andere onvrijwillige slagen of verwondingen heeft toegebracht, door de Raadkamer, die verzachtende omstandigheden aanneemt, naar de Politierechtbank wordt verwezen. Wanneer hij nu zelf ook gekwetst is en de andere bestuurder, die hij voor deze kwetsuren verantwoordelijk acht, rechtstreeks wil dagvaarden, dan moet hij dit doen voor de correctionele rechtbank. Wanneer de politierechter nu vaststelt dat de zaak, bij hem aanhangig door beschikking van de Raadkamer, *samenhangend* is met de zaak aanhangig gemaakt bij de correctionele rechtbank, dan moet hij zich onbevoegd verklaren.

Een dergelijke situatie is aanleiding tot regeling van rechtsgebied.

(b) Wanneer een bestuurder voor de Politierechtbank gedagvaard wordt wegens inbreuk op het verkeersreglement en tijdens de debatten voor de politierechter blijkt dat deze inbreuk onvrijwillige slagen of verwondingen, zelfs lichte, voor gevolg heeft gehad, dan moet de politierechter zich «ratione materiae» onbevoegd verklaren.

De tekst van het ontwerp, die op enkele details na (waarover verder), overeenkomt met de uiteindelijke tekst van de wet, weerspiegelt dit dubbel oogmerk in zover het de bevoegdheid van de politierechter uitbreidt op een dubbel plan, nl. tot kennisgeving van :

1) onvrijwillige slagen, die samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met een ander wanbedrijf van onvrijwillige slagen, dat reeds door de Raadkamer naar de Politierechtbank werd verwezen (1e voorbeeld);

2) onvrijwillige slagen, die samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met een inbreuk op de wetten of verordeningen op het verkeer waarover de Politierechtbank reeds kennis te nemen heeft (2e voorbeeld).

In het verslag uitgebracht nemens de *Commissie van Justitie der Kamer van Volksvertegenwoordigers* (5) stipt de heer Lefère, verslaggever, nog een ander voorbeeld aan, dat veel gelijkenis vertoont met de situatie beschreven in het eerste voorbeeld van de Memorie van Toelichting.

Wanneer bij een verkeersongeval één der partijen lichamelijke letselen oploopt, doch door het Openbaar Ministerie zelf verantwoordelijk wordt geacht voor het ongeval en uit hoofde van inbreuk op het verkeersreglement voor de Politierechter gedagvaard wordt, dan dient hij, indien hij meent dat de andere bestuurder verantwoordelijk is, deze laatste rechtstreeks te dagvaarden voor de correctionele rechtbank wegens inbreuk op de artikelen 418 en 420 S.W. Indien de Politierechter nu vaststelt dat er samenhang bestaat tussen de feiten bij hem aanhangig en de feiten aanhangig gemaakt bij de correctionele rechtbank, dan moet hij zich onbevoegd verklaren (6).

Het waren deze practische gevallen, die de wetgever voor ogen stonden, bij de redactie van de tekst. Uit de verdere ontleding van de tekst zal evenwel blijken dat zich nog andere gevallen kunnen voordoen waarop de wet toepasselijk is en die haar zeer verreikende draagwijdte zullen aantonen.

## II.

### *Ontleding van de tekst.*

4. - Het enig artikel van de wet van 21 februari 1959 (art. 138, 6° bis Wtb. Strafv.) omvat, zoals reeds werd aangestipt, verschillende gedachtengangen, die evenwel bij een eerste lectuur niet onmiddellijk duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

De logische ontleding laat echter toe de tekst te herleiden tot volgend schema :

De Politierechter neemt kennis van het wanbedrijf omschreven in de artikelen 418 en 420 van het SWB, indien :

#### A. Eerste (algemene) voorwaarde :

De onvrijwillige slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval.

#### B. - Tweede (bijzondere) voorwaarde :

Hier onderscheidt de wet twee hypothesen :

(1) ofwel (eerste uitbreiding van bevoegdheid) moeten de slagen of verwondingen, die het gevolg zijn van een verkeersongeval, samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met een misdrijf, dat onder dezelfde strafbepalingen valt (m.a.w. met een wanbedrijf van onvrijwillige slagen of verwondingen) en dat naar

de Politierechter is verwezen overeenkomstig art. 4 of 6 der wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

(2) ofwel (tweede uitbreiding van bevoegdheid) moeten de slagen of verwondingen, die het gevolg zijn van een verkeersongeval, samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met een misdrijf, dat valt onder de wetten of verordeningen op de verkeerspolitie en dat bij de Politierechter reeds aanhangig is gemaakt door het Openbaar Ministerie of het Onderzoeksgerecht.

Laten wij thans de draagwijdte van deze verschillende voorwaarden onderzoeken.

\* \* \*

#### A. - De algemene voorwaarde.

5. - De slagen of verwondingen moeten het gevolg zijn van een verkeersongeval.

Zoals uit de voorbereidende werken blijkt, is het de bedoeling van de wetgever geweest de bevoegdheid van de Politierechter uit te breiden met het oog op een spoedige berechting van verkeersongevallen. De term «verkeersongeval» lijkt evenwel niet zeer gelukkig gekozen, omdat hij niet beantwoordt aan een wettelijke omschrijving. Uit het geheel van de tekst blijkt nochtans dat hierdoor bedoeld wordt «onvrijwillige slagen of verwondingen veroorzaakt door inbreuk op een wet of verordening op de verkeerspolitie».

Hoewel in de praktijk de term «verkeersongeval» ook wel zo begrepen wordt, is het niettemin van belang de aandacht hierop te vestigen, omdat aldus uit de bevoegdheidsfeer van de Politierechter verwijderd blijven de onvrijwillige slagen veroorzaakt door een andere fout dan een overtreding op de wetten of verordeningen op de verkeerspolitie en ook de verkeersongevallen, met lichamelijke letsels voor gevolg, die elders dan op de openbare weg gebeurden (bv. ongeval veroorzaakt door een onvoorzichtige rijbeweging met een voertuig op een privaat erf).

Deze beperking lijkt mij geboden, omdat de besproken wettekst een uitzonderingsbepaling is en derhalve restrictief dient te worden geïnterpreteerd. Dat de wetgever slechts de aldus beperkte inhoud heeft willen geven aan het begrip «verkeersongeval» volgt naar mijn oordeel uit het tekstverband waarin art. 138, 6° bis ingeschakeld is, nl. dat het onmiddellijk aansluit bij art. 138, 6° dat juist handelt over de bevoegdheid van de Politierechter inzake inbreuken op wetten en verordeningen op de verkeerspolitie.

Anderzijds moet door «wetten of verordeningen op de verkeerspolitie» de algemene nomenclatuur begrepen worden, zoals omschreven door art. 138, 6° Wtb. v. Strafv., waarbij, zoals gezegd art. 138, 6° bis logischerwijze aansluit, en niet alleen — wat zich in de praktijk meestal zal voordoen — inbreuken op het algemeen reglement op het wegverkeer (7).

Een tweede beperking volgt impliciet uit de tekst zelf, die de uitbreiding der bevoegdheid enkel voorziet voor de wanbedrijven omschreven in art. 418 en 420 SWB (onvrijwillige slagen of verwondingen), zodat het wanbedrijf omschreven in art. 419 SWB (onvrijwillige doding) steeds uitgesloten blijft (8).

#### B. - De bijzondere voorwaarden.

6. - In de bijzondere voorwaarden worden de twee gevallen waarin de uitbreiding van bevoegdheid plaats

heeft nader bepaald. In elk der gevallen wordt naast de algemene voorwaarde nog een dubbele vereiste gesteld, nl. enerzijds een *relatie van samenhang of ondeelbaarheid* met de onvrijwillige slagen of verwondingen of de verkeersinbreuk, anderzijds een *reeds aanhangig zijn bij de Politierechter* van deze onvrijwillige slagen of verwondingen of der verkeersinbreuk.

Wij zullen hierna achtereenvolgens deze beide vereisten nader beschouwen in beide gevallen van uitbreiding van bevoegdheid.

#### I. - *Relatie van samenhang of ondeelbaarheid.*

7. - Om de juiste toedracht der relatie van samenhang of ondeelbaarheid in het kader der wet van 21 februari 1959 te vatten is het vooraf nodig de inhoud van deze begrippen nader te omschrijven en de karakteristieken, die voor de interpretatie van de wet van 21 februari 1959 van belang zijn, op de voorgrond te brengen. Het zou vanzelfsprekend buiten het bestek van deze bijdrage vallen het probleem van de samenhang en de ondeelbaarheid in zijn geheel te onderzoeken (9).

8. - Samenhang is een *wettelijk* begrip waarvan in art. 227 Wetb. v. Strafv. op exemplatieve wijze een omschrijving gegeven wordt. Er bestaat samenhang wanneer *éénzelfde* of *meerdere* daders *verschillende misdrijven* plegen, die weliswaar van elkaar kunnen onderscheiden en afzonderlijk kunnen beoordeeld worden, doch die onderling een zodanig verband hebben dat het belang van een goede rechtsbedeling de beoordeling ervan door één rechtsmacht wenselijk maakt.

Ondeelbaarheid daarentegen is geen wettelijk omschreven begrip, doch een constructie van rechtsleer en rechtspraak. Er bestaat ondeelbaarheid wanneer *éénzelfde* dader *verschillende misdrijven* pleegt, die uiteraard met elkaar in een zodanig verband staan dat deze verschillende misdrijven onafscheidbaar met elkaar verbonden blijven en derhalve door eenzelfde rechtsmacht moeten beoordeeld worden. Zo is er o.m. ondeelbaarheid wanneer een misdrijf tevens bestanddeel is van een ander misdrijf door dezelfde persoon gepleegd (10) of nog wanneer dezelfde drijfveer ten grondslag ligt aan verschillende feiten door eenzelfde persoon gepleegd (11) (12).

Samenhang en ondeelbaarheid zijn geen tegengestelde begrippen. Inderdaad meerdere misdrijven gepleegd door eenzelfde dader kunnen, indien ze met elkaar in verband staan, ofwel samenhangend ofwel ondeelbaar zijn; alles hangt af van de aard van dit verband, dat in het eerste geval slechts occasioneel, in het tweede geval essentieel is (13).

De zoëven aangehaalde gevallen van samenhang en ondeelbaarheid zijn vanzelfsprekend niet de enige. Sommige auteurs noemen de misdrijven waaraan door meerdere personen deelgenomen wordt (14), anderen zien hierin slechts samenhang (15). Deze laatste kwestie is hier evenwel zonder belang, omdat de regelen betreffende de strafbare deelneming of onvrijwillige slagen of verwondingen (en onvrijwillige misdrijven in het algemeen) niet toepasselijk zijn.

Dit uiteraard summier en dus onvolledig overzicht over de problematiek, die verband houdt met de samenhang en de ondeelbaarheid, kan echter volstaan voor de vraag, die ons hier bezighoudt.

Aan de hand van enkele praktische voorbeelden willen wij thans de relatie van samenhang en ondeelbaarheid toepassen in de beide gevallen waarin de wet van 21 februari 1959 een uitbreiding van bevoegdheid voor de Politierechter voorziet.

#### (1) *Eerste geval van uitbreiding van bevoegdheid.*

9. - Tussen de slagen of verwondingen veroorzaakt als gevolg van een verkeersongeval moet er samenhang of ondeelbaarheid bestaan met een misdrijf dat onder dezelfde strafbepalingen valt en dat naar de Politierechtbank is verwezen krachtens de wet op de verzachtende omstandigheden.

De wet onderstelt hier dat een verdachte wegens onvrijwillige slagen of verwondingen verwezen werd naar de Politierechtbank, hetzij door de Raadkamer, hetzij door de Kamer van Inbeschuldigingstelling, die terzake het bestaan van verzachtende omstandigheden heeft aangenomen. Welnu, de onvrijwillige slagen of verwondingen, die samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met de reeds gecontraventionaliseerde onvrijwillige slagen of verwondingen, zullen voortaan ook door de Politierechter kunnen beoordeeld worden.

#### 10. - *Eerste voorbeeld.*

Bij een verkeersongeval zijn twee autobestuurders A en B betrokken. Beiden werden gekwetst. Na het gerechtelijk onderzoek of de informatie verwijst de Raadkamer mits inachtnemen van verzachtende omstandigheden de bestuurder A naar de Politierechtbank wegens onvrijwillige slagen aan B (16).

De verwijzing van A betekent niet dat er geen bezwaren kunnen zijn tegen B. Immers de Raadkamer oordeelt binnen de perken van de vorderingen van de Procureur des Konings, zodat, wanneer enkel de verwijzing van A gevorderd wordt, de Raadkamer enkel te onderzoeken heeft of er tegen A bezwaren zijn, zonder gerechtigd te zijn de eventuele bezwaren tegen B te onderzoeken (17).

Wanneer A meent dat de verantwoordelijkheid voor het ongeval geheel of gedeeltelijk bij B berust en dat deze zich derhalve heeft plichtig gemaakt aan onvrijwillige slagen aan A, dan kan A op zijn beurt door rechtstreekse dagvaarding B voor de Politierechter dagvaarden.

Dit geval, dat in de *Memorie van Toelichting* uitdrukkelijk wordt aangehaald is een typisch geval van *samenhang* in de zin van art. 227 Wetb. v. Strafv., nl. twee verschillende misdrijven (onvrijwillige slagen van A aan B en van B aan A), gepleegd door verschillende personen (A en B) op eenzelfde tijdstip (ter gelegenheid van eenzelfde verkeersongeval).

Hoewel theoretisch de twee misdrijven kunnen onderscheiden worden en de rechtspleging derhalve deelbaar is, vereist een goede rechtsbedeling dat eenzelfde rechtsmacht de beide misdrijven zou beoordelen (18).

Vóór de wet van 21 februari 1959 moest in dergelijk geval B door A gedagvaard worden wegens onvrijwillige slagen of verwondingen voor de correctionele rechtbank, die «ratione materiae» alleen bevoegd was. Hoewel theoretisch de Politierechter bevoegd bleef krachtens de beschikking tot verwijzing der Raadkamer om verder kennis te nemen van de onvrijwillige slagen of verwondingen van A aan B, moest hij zich evenwel, zodra hij vaststelde dat de feiten aanhangig gemaakt voor de correctionele rechtbank samenhangend waren met deze, die hem ter beoordeling waren voorgelegd (en de relatie van samenhang stelt hij soeverein vast), onbevoegd verklaren.

Samenhang houdt immers in dat naar de vereisten van een goede rechtsbedeling de zaken moeten samen gevoegd worden.

Uit deze toestand ontstaat een negatief conflict van rechtsgebied.

11. - De wet van 21 februari 1959 voorkomt dit conflict van bevoegdheid door een bijzondere rechtstechniek, die afwijkt van de gewone regelen van uitbreiding van bevoegdheid.

Inderdaad waar normaal bij samenhang de bevoegdheid uitgebreid wordt van de rechtbank met ruimere bevoegdheid «ratione materiae» (19), geschiedt hier het tegenovergestelde: de politierechtbank krijgt de voorkeur boven de correctionele rechtbank.

Hoewel dit op eerste zicht zonderling kan schijnen is het de enig mogelijke oplossing om het bevoegdheidsconflict te voorkomen. Immers vooraleer de samenhangende onvrijwillige slagen of verwondingen aanhangig gemaakt werden, was de Politierechter reeds gevat door de beschikking van verwijzing der Raadkamer, zodat slechts na regeling van rechtsgebied de correctionele rechtbank van het gecontraventionaliseerde wanbedrijf zou kunnen kennis nemen. Het is juist dat wat de wetgever heeft willen vermijden.

#### 12. - Tweede voorbeeld.

Bij een verkeersongeval zijn betrokken A, B en C, waarbij B kwetsuren heeft opgelopen. C werd eveneens gekwetst, doch was zich hiervan niet bewust op het ogenblik der vaststellingen, zodat in de gedingstukken hierover geen aanduidingen te vinden zijn. Na het gerechtelijk onderzoek of de informatie verwijst de Raadkamer, mits inacht nemen van verzachtende omstandigheden, de bestuurder A naar de Politierechtbank wegens het toebrengen van onvrijwillige slagen of verwondingen aan B (20).

Evenmin als in het eerste voorbeeld, kan uit de beschikking der Raadkamer, die A verwezen heeft wegens onvrijwillige slagen of verwondingen aan B, niet worden afgeleid dat er geen bezwaren zouden zijn tegen A wat eventuele onvrijwillige slagen aan C betreft.

Het gaat hier om een geval van *ondeelbaarheid*. De onvrijwillige slagen veroorzaakt door A aan B en door A aan C staan hier in een onafscheidbaar verband, vermits ze voortspruiten uit eenzelfde fout, nl. hetzelfde gemis aan vooruitzicht en voorzorg.

Handelend over intentionele misdrijven noemt Donnedieu de Vabres (21) ondeelbaar o.m. de misdrijven gepleegd op eenzelfde plaats en eenzelfde tijdstip en die geïnspireerd werden door eenzelfde *bewegreden*.

Toegepast op niet-intentionele misdrijven kan men derhalve zeggen dat ze ondeelbaar zijn wanneer ze, gepleegd zijnde op eenzelfde tijdstip en eenzelfde plaats, voortspruiten uit dezelfde fout.

Dit geldt trouwens op een bijzondere wijze voor onvrijwillige slagen of verwondingen, die bestaan uit een gemis aan vooruitzicht en voorzorg als moreel element en het *gevolg* ervan, de slagen of verwondingen, als materieel element.

13. - Zoals in het eerste voorbeeld, zal ook hier de Politierechter bevoegd zijn om kennis te nemen van de onvrijwillige slagen of verwondingen, die niet begrepen waren in de beschikking van verwijzing, doch een ondeelbaar geheel ermee uitmaken.

#### (2) Tweede geval van uitbreiding van bevoegdheid.

14. - Tussen de slagen of verwondingen veroorzaakt als gevolg van een verkeersongeval moet er samenhang of ondeelbaarheid bestaan met een misdrijf dat valt onder de wetten of verordeningen op de verkeerspolitie en dat bij de Politierechter reeds aanhangig

is gemaakt door het Openbaar Ministerie of het Onderzoeksgerecht.

De wet onderstelt hier dat de Politierechter gevat is van een inbreuk op een wet of verordening op de verkeerspolitie, die normaal tot zijn bevoegdheid behoren ingevolge art. 138-6° Wetb. v. Strafv. Krachtens art. 138, 6° bis zal de politierechter thans ook bevoegd zijn tot kennisneming van de onvrijwillige slagen of verwondingen, die samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen met deze inbreuken.

#### 15. - Derde voorbeeld.

Bij een verkeersongeval zijn betrokken de bestuurders A en B. A, die gekwetst werd lijkt zelf verantwoordelijk te zijn en wordt wegens inbreuk op de politie van het wegverkeer voor de Politierechtbank gedaagd. A, die gekwetst werd, is van oordeel dat de verantwoordelijkheid voor het ongeval geheel of althans gedeeltelijk bij B ligt en wil deze rechtstreeks dagvaarden wegens onvrijwillige slagen of verwondingen. A zal B voortaan rechtstreeks voor de politierechtbank kunnen dagvaarden.

Het gaat hier opnieuw om een geval van *samenhang* ditmaal tussen een inbreuk op het verkeersreglement begaan door A en onvrijwillige slagen of verwondingen gepleegd door B, naar aanleiding van eenzelfde verkeersongeval; m.a.w. van verschillende misdrijven begaan door verschillende personen, doch op eenzelfde tijdstip. In het *Verslag namens de Commissie van Justitie der Kamer van Volksvertegenwoordigers* wordt dergelijke praktische situatie ter illustratie van de draagwijdte van de nieuwe wet uitdrukkelijk vermeld (22).

Vóór de wet van 21 februari 1959 moest in dergelijk geval B rechtstreeks gedagvaard worden door A voor de correctionele rechtbank. Om de redenen uiteengezet hierboven (nr. 10) moest de Politierechter aan wie de beoordeling der verkeersinbreuk onderworpen was bij vaststelling van de samenhang zich onbevoegd verklaren.

Thans zal degene, die reeds voor de Politierechter terechtstaat wegens inbreuk op het verkeersreglement op zijn beurt rechtstreeks mogen dagvaarden wegens de ermee samenhangende onvrijwillige slagen of verwondingen.

#### 16. - Vierde voorbeeld.

Bij een verkeersongeval zijn betrokken de bestuurders A en B. Alles schijnt zich te beperken tot stoffelijke schade en A, die verantwoordelijk lijkt terzake, wordt gedagvaard voor de Politierechtbank wegens inbreuk op het verkeersreglement. Bij de behandeling der zaak blijkt echter dat B kwetsuren heeft opgelopen.

Vóór de wet van 21 februari 1959 moest de Politierechter zich onbevoegd verklaren. De onvrijwillige slagen door A toegebracht aan B vormen inderdaad een *ondeelbaar* geheel met de verkeersinbreuk waarvoor hij terechtstaat; de verkeersinbreuk is hier immers het *bestanddeel* der onvrijwillige slagen, nl. het gemis aan vooruitzicht of voorzorg of het schuld-element (23).

Uit de *Memorie van Toelichting* (24) blijkt dat de wetgever deze situatie in het bijzonder heeft bedoeld en een einde heeft willen stellen aan de vertraging in de rechtspleging, die uit de onbevoegdheid terzake van de Politierechter volgde.

Voortaan zal hij bevoegd blijven om kennis te nemen

niet alleen van de verkeersinbreuk, doch ook van de gevolgen ervan, nl. de onvrijwillige slagen.

Wij zullen hierop verder terugkomen, meer bepaald om na te gaan op welke wijze de Politierechter hier kennis zal nemen van de onvrijwillige slagen of verwondingen.

17. - In geen van beide gevallen van uitbreiding van bevoegdheid vereist de wet dat er gelijktijdig samenhang en ondeelbaarheid zou bestaan; uit de redactie van de tekst zelf spruit voort dat samenhang of ondeelbaarheid volstaat <sup>(25)</sup>.

## II. Het reeds aanhangig zijn bij de Politierechter.

18. - Naast de relatie van samenhang of ondeelbaarheid vereist de wet dat de Politierechter, vooraleer zijn bevoegdheid uitgebreid wordt, reeds gevat zou zijn; in het eerste geval van een telastlegging van onvrijwillige slagen of verwondingen, in het tweede geval van een inbreuk op de wetten of reglementen op de politie van het verkeer.

De reden hiervoor is duidelijk: in beide gevallen wordt de bevoegdheid van de Politierechter uitgebreid tot een wanbedrijf, dat in normale omstandigheden behoort tot de bevoegdheidsfeer der correctionele rechtbank. Deze verschuiving van bevoegdheid heeft enkel zin voor zover de Politierechter reeds op één of andere wijze kennis te nemen heeft van een bepaald aspect van een welbepaald verkeersongeval.

### (1) Eerste geval van uitbreiding van bevoegdheid.

19. - In dit geval biedt de tekst geen moeilijkheden. Wij hebben reeds aangetoond dat de Politierechter slechts bevoegd zal zijn, indien hij reeds gevat is van een telastlegging van onvrijwillige slagen of verwondingen ingevolge een beschikking der Raadkamer of der Kamer van Inbeschuldigingstelling op grond der bepalingen van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden.

### (2) Tweede geval van uitbreiding van bevoegdheid.

20. - In dit geval is de tegenhanger van de verwijzing door Raadkamer of Kamer van Inbeschuldigingstelling wegens verzachtende omstandigheden, het reeds aanhangig zijn bij de politierechter van een inbreuk op de wetten of reglementen op de verkeerspolitie door dagvaarding ten verzoeken van het Openbaar Ministerie of het Onderzoeksgerecht.

### 21. - De verkeersinbreuk moet reeds aanhangig zijn bij de Politierechter.

Wat moet hierdoor verstaan worden? Wil dit betekenen dat de onvrijwillige slagen of verwondingen nog niet gekend zijn of gekend konden zijn vooraleer de Politierechter kennis nam van de verkeersinbreuk of integendeel dat hij steeds bevoegd zal zijn van zodra hij de relatie van samenhang of ondeelbaarheid tussen de verkeersinbreuk en de onvrijwillige slagen of verwondingen vaststelt, ook dan wanneer het Openbaar Ministerie reeds vóór de aanhangigmaking der verkeersinbreuk zich rekenschap kon geven van het bestaan van onvrijwillige slagen of verwondingen, die ermee samenhangen of een ondeelbaar geheel vormen?

Het Hof van Cassatie heeft in zijn arrest van 23 mei 1960 <sup>(26)</sup> de laatste stelling aangenomen:

« Overwegende dat de wet niet vereist dat de vast-

» stelling dat het feit, hetwelk een inbreuk uitmaakt  
» op de wegcode, tevens een inbreuk uitmaakt op  
» art. 418-420 van het wetboek van strafrecht, slechts  
» bij de behandeling van de zaak voor de politierechter  
» ou geschieden.

» Dat het vonnis, door zijn beslissing van onbevoegdheid te rechtvaardigen door de omstandigheid dat  
» de "elementen waarop hij (de politierechter) heeft  
» gesteund om tot de bewuste vaststelling te komen  
» geen nieuwe elementen zijn die pas eerst aan het  
» licht zijn gekomen wanneer de zaak reeds bij de  
» politierechtbank aanhangig was, doch wel elementen  
» die omstandig en duidelijk door de verbalisanten in  
» het aanvankelijk P.V. werden uiteengezet" en aldus  
» zijn beslissing te doen afhangen van één door de  
» wet niet voorziene vereiste, art. -38-6<sup>bis</sup> van het  
» Wetb. v. Strafv. geschonden heeft. »

Deze beslissing heeft een verreikende praktische betekenis, zoals uit volgend voorbeeld zal blijken.

### 22. - Vijfde voorbeeld.

Bij een verkeersongeval zijn twee bestuurders, A en B betrokken; A werd hierbij gekwetst. De Procureur des Konings oordeelt dat de gekwetste bestuurder de verantwoordelijkheid dient te dragen en maakt de zaak over aan de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Politierechtbank. Deze is echter van oordeel dat beide bestuurders verantwoordelijkheid dragen en dagvaardt beiden uit hoofde van inbreuk op het verkeersreglement. Hij kan weliswaar B niet vervolgen wegens onvrijwillige slagen of verwondingen, vermits dit buiten zijn bevoegdheid valt, doch niets belet hem B te vervolgen wegens inbreuk op het verkeersreglement, hetgeen een autonoom misdrijf is, dat wel binnen zijn bevoegdheid valt. Bij de behandeling der zaak zal de Politierechter evenwel moeten vaststellen dat het verkeersongeval onvrijwillige slagen of verwondingen heeft voor gevolg gehad en dat deze een ondeelbaar geheel vormen met de verkeersinbreuk waarvoor B reeds terechtstaat.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie in zijn arrest van 23 mei 1960, zal de Politierechter op grond van de wet van 21 februari 1959 bevoegd zijn om kennis te nemen van de onvrijwillige slagen of verwondingen, hoewel het van meetaf aan en vooraleer de verkeersinbreuk bij de politierechter was aanhangig gemaakt duidelijk was, dat deze onvrijwillige slagen voor gevolg had.

23. - In het zoëven aangehaald arrest van het Hof van Cassatie wordt terecht aangestipt dat de wet nergens als voorwaarde stelt dat de onvrijwillige slagen slechts zouden mogen aan het licht treden bij de behandeling zelf voor de Politierechter.

Een dergelijke vereiste zou trouwens een zeer grote praktische moeilijkheid met zich medebrengen. Wanneer immers zullen de onvrijwillige slagen of verwondingen vóór het aanhangig maken der verkeersinbreuk bij de Politierechter blijken en wanneer niet? Dit zal in vele gevallen afhangen van een loutere appreciatie, zodat een algemeen geldend criterium hier bezwaarlijk kan gegeven worden.

Wanneer men nu een dergelijke vereiste zou stellen dan zou de Politierechter zich onbevoegd moeten verklaren telkens hij oordeelt dat de onvrijwillige slagen reeds uit het dossier bleken vooraleer de verkeersinbreuk bij hem aanhangig werd gemaakt, en vermits dit een loutere feitenkwestie is, die aan het soeverein oordeel van de rechter zou overgelaten zijn, zou in zeer talrijke gevallen het door de wet beoogde doel

teniet gedaan worden en zou in plaats van een vereenvoudiging van de rechtspleging stof geleverd worden tot nieuwe conflicten.

24. - De verreikende draagwijdte, die door het aangehaalde arrest van het Hof van Cassatie aan de wet van 21 februari 1959 toegekend wordt, houdt nochtans een gevaar in :

Onvrijwillige slagen of verwondingen, ter gelegenheid van een verkeersongeval veroorzaakt, impliceren meestal een dubbel misdrijf, enerzijds de inbreuk op het verkeersreglement, die het schuldelement uitmaakt, anderzijds de slagen of verwondingen, die ervan het gevolg zijn en het materieel element vormen; daar het schuldelement terzake tevens een autonoom misdrijf is zou men door in alle verkeersongevallen slechts acht te geven op de verkeersinbreuk, tenslotte komen tot een exclusieve bevoegdheid van de Politierechter terzake. Immers, de Politierechter bij wie de inbreuk op het verkeersreglement aanhangig zou gemaakt worden, zou steeds moeten vaststellen dat de onvrijwillige slagen of verwondingen, voortvloeiend uit de verkeersinbreuk bij hem aanhangig, ermee samenhangend zijn of een ondeelbaar geheel vormen en door deze vaststelling zelf bevoegd worden ingevolge de wet van 21 februari 1959.

Men begrijpt onmiddellijk dat een dergelijk systeem er tenslotte zou op neer komen de normale bevoegdheid van de correctionele rechtbank te verschuiven naar de politierechtbank.

Uit de «ratio legis», die tot uiting komt in de voorbereidende werken blijkt dat dit zeker de bedoeling van de wetgever niet is geweest (27).

25. - *De verkeersinbreuk moet reeds aanhangig zijn door rechtstreekse dagvaarding door het Openbaar Ministerie of het Onderzoeksgerecht.*

De aanvankelijke tekst van het ontwerp voorzag slechts het aanhangig maken door rechtstreekse dagvaarding ten verzoeken van het Openbaar Ministerie (28).

Door de Commissie van Justitie van de Senaat werd hierop een amendement voorgesteld ertoe strekkend ook de aanhangigmaking door het Onderzoeksgerecht te voorzien; in de uiteindelijke redactie werd dit aangenomen (29).

Een inbreuk op de wetten of reglementen op het verkeer kan op verschillende wijzen bij de Politierechter aanhangig gemaakt worden, nl. door :

- 1) dagvaarding ten verzoeken van het O. M. (art. 145 Wetb. v. Strafv.)
- 2) beschikking tot verwijzing van de Raadkamer (art. 129 Wetb. v. Strafv.)
- 3) door vrijwillige verschijning (art. 147 Wetb. v. Strafv.)
- 4) door rechtstreekse dagvaarding ten verzoeken van de benadeelde partij.

Uit de voorbereidende werken blijkt dat de wetgever voor de toepassing der wet van 21 februari 1959 enkel de rechtstreekse dagvaarding ten verzoeken van de benadeelde partij heeft willen uitsluiten (30). Dit betekent dus dat, wanneer de benadeelde partij een verdachte rechtstreeks dagvaardt voor de Politierechter uit hoofde van inbreuk op het verkeersreglement en bij de behandeling der zaak zou blijken dat deze verkeersinbreuk samenhangt of een ondeelbaar geheel vormt met onvrijwillige slagen of verwondingen de politierechter zich, zoals voorheen, onbevoegd zal moeten verklaren.

De vrijwillige verschijning op loutere waarschuwing werd niet speciaal voorzien; dit is in feite een vereenvoudigde vorm van citatie ten verzoeken van het Openbaar Ministerie ter vervanging van de eigenlijke dagvaarding.

Terecht voorziet de wet ook de aanhangigmaking der verkeersinbreuk door het Onderzoeksgerecht op grond van art. 129 Wetb. v. Strafv. Deze bepaling voorziet immers dat wanneer de feiten, die het voorwerp uitgemaakt hebben van een gerechtelijk onderzoek, een overtreding uitmaken, de Raadkamer de zaak verwijst naar de Politierechtbank. Deze bepaling is hier des te belangrijker, vermits krachtens art. 138 (aanhef) en art. 138, 6° Wetb. v. Strafv. de Procureur des Konings bevoegd is een gerechtelijk onderzoek te vorderen wegens inbreuk op de wetten of reglementen op de verkeerspolitie. Dit impliceert regeling van de procedure door het Onderzoeksgerecht (Raadkamer of Kamer van Inbeschuldigingstelling) en verwijzing naar de Politierechter, die krachtens hetzelfde art. 138 Wetb. v. Strafv. tot kennisneming van bedoelde inbreuken bevoegd is (31).

Het zou immers onlogisch zijn en indruisen tegen de «ratio legis» van de wet, indien in dit geval de bevoegdheid van de Politierechter niet zou uitgebreid worden tot de onvrijwillige slagen of verwondingen, terwijl in een identiek geval waarin de verkeersinbreuk niet door de Raadkamer maar door rechtstreekse dagvaarding ten verzoeken van het Openbaar Ministerie aanhangig gemaakt werd bij de Politierechter, zijn bevoegdheid wel uitgebreid wordt.

### III.

*Vraagstukken in verband met de rechtspleging voor de Politierechter.*

26. - In de voorgaande paragrafen werd aangetoond in welke gevallen de Politierechter voortaan bevoegd zal zijn om kennis te nemen van onvrijwillige slagen en verwondingen.

*Bevoegd zijn om kennis te nemen en kennis nemen zijn evenwel twee verschillende zaken.*

De vraag dient derhalve gesteld hoe de Politierechter kennis zal nemen van een telastlegging van onvrijwillige slagen, die samenhangend is of een ondeelbaar geheel vormt met een telastlegging van onvrijwillige slagen of met een verkeersinbreuk, wanneer alle door de wet van 21 februari 1959 gestelde vereisten verenigd zijn.

27. - Laten wij eerst de gevallen van samenhang beschouwen, zoals zij geïllustreerd werden door de voorbeelden 1 en 3. Hier lijkt geen bijzondere moeilijkheid te zijn. In elk geval immers zullen de samenhangende onvrijwillige slagen of verwondingen gepleegd zijn door een persoon, die nog niet voor de Politierechter terechtstaat, zodat een dagvaarding nodig zal zijn.

In de praktijk zal dit betekenen dat de benadeelde partij door rechtstreekse dagvaarding degene, die zij voor de onvrijwillige slagen verantwoordelijk acht, voor de Politierechter zal doen verschijnen.

28. - In de gevallen van ondeelbaarheid is de situatie anders, vermits hier degene, die de onvrijwillige slagen of verwondingen heeft teweeggebracht, reeds voor de Politierechter terechtstaat, ofwel omdat hij reeds wegens onvrijwillige slagen naar de Politierechter werd verwezen door de Raadkamer, doch slechts gedeeltelijk (voorbeeld 2), ofwel omdat hij reeds voor de Politierechter terechtstaat wegens een verkeersinbreuk (voorbeelden 4 en 5).

Moet in deze gevallen een *aanvullende dagvaarding* betekend worden door het Openbaar Ministerie of door de benadeelde partij wegens de bijkomende telastlegging van onvrijwillige slagen of verwondingen of zal integendeel de Politierichter ambtshalve van deze bijkomende telastlegging kennis mogen nemen? M.a.w. gaat het hier enkel en alleen om een *diskwalificatie*, die erin bestaat ofwel de telastlegging van onvrijwillige slagen door de Raadkamer gedeeltelijk naar de Politierichter verwezen aan te vullen wat betreft de persoon van het slachtoffer (voorbeeld 2), ofwel de telastlegging betreffende de verkeersinbreuk, die in de dagvaarding voorzien werd en waardoor de onvrijwillige slagen veroorzaakt werden, haar werkelijke wettelijke omschrijving te geven (voorbeelden 4 en 5)?

Uit de tekst van de wet van 21 februari 1959 zelf is dit niet onmiddellijk op te maken.

Het Hof van Cassatie bij arrest van 24 april 1961 heeft echter aangenomen dat het hier gaat om een *diskwalificatie* (32).

« Overwegende dat het vonnis, in strijd met de aanvoering van het middel, releveert dat de inbreuk in de dagvaarding voorzien alsmede de bijkomende telastlegging het uitwetsel zijn van één en hetzelfde strafbaar feit.

« Overwegende dat, in zover het middel de schending inroept van de rechten der verdediging, het vonnis uitdrukkelijk verklaart dat eerste aanlegger door de rechtbank uitgenodigd werd zich te verdedigen wegens de bijkomende telastlegging... enz. »

Concreet gesteld is de vraag dus de volgende: zijn onvrijwillige slagen toegebracht aan A hetzelfde feit als onvrijwillige slagen toegebracht aan B, indien ze veroorzaakt werden door eenzelfde fout? Zijn onvrijwillige slagen hetzelfde feit als de verkeersinbreuk waardoor ze werden veroorzaakt?

Dit brengt ons meteen op het kiese terrein der kwalificatie en *diskwalificatie* (33).

29. - Volgens Rigaux en Trousse dient gans het probleem der *diskwalificatie* beschouwd te worden op grond van het onderscheid tussen *telastlegging* en *kwalificatie*. De telastlegging is het geheel van feitelijke gegevens, dat aan de rechter ter beoordeling wordt onderworpen onder de verwijzing naar een bepaalde relatie tot de strafwet; dit betekent dat de vervolgende partij de telastlegging (voorlopig) kwalificeert. Het is de taak van de rechter de telastlegging in haar volledige werkelijkheid te onderzoeken en haar juiste relatie tot de strafwet te bepalen. Hierbij dient niet zozeer acht te worden gegeven op de voorlopige kwalificatie door de vervolgende partij voorgesteld, doch eveneens en vooral op de feitelijke gegevens, die deze kwalificatie heeft willen omvatten. De mogelijkheid tot wijziging van de kwalificatie dient dan ook ruim te worden opgevat (34); zij mag niet beperkt blijven tot het louter feitelijk gegeven, dat door de voorlopige kwalificatie omvat is, doch dient zich integendeel uit te strekken over de verschillende feitelijke gegevens en omstandigheden, die de telastlegging uitmaken, t.t.t.z. hetgeen de vervolgende partij als wederrechtelijke gedraging aan de verdachte verwijt (35).

30. - Wanneer de Raadkamer een verdachte naar de Politierichter verwijst wegens onvrijwillige slagen of verwondingen aan een bepaald persoon, dan is de telastlegging niet beperkt tot de kwetsuren aan een welbepaald persoon veroorzaakt, doch strekt zij zich uit tot al de gevolgen, die het gemis aan vooruitzicht of voorzorg heeft veroorzaakt. Indien de Politierichter derhalve vaststelt dat meerdere personen gekwetst

werden, dan heeft hij tot plicht de oorspronkelijke kwalificatie aan te vullen (36).

Wanneer vervolgingen ingesteld worden wegens een verkeersinbreuk dan is de telastlegging, die onder een bepaalde kwalificatie aan het oordeel van de rechter onderworpen wordt een foutieve wijze van rijden; de rechter is niet gevat van dit loutere feit, doch eveneens van de begeleidende omstandigheden en meer bepaald van de gevolgen van die foutieve wijze van rijden, de onvrijwillige slagen.

Dit betekent dus dat de Politierichter, die gevat is van een telastlegging, die een verkeersongeval betreft, en gekwalificeerd werd als inbreuk op de verkeerspolitie, verplicht is deze telastlegging aan de hand van al de feitelijke gegevens en omstandigheden te onderzoeken en haar juiste relatie tot de strafwet te bepalen. M.a.w. wanneer hij vaststelt dat de telastlegging, die aanvankelijk en voorlopig gekwalificeerd werd als een verkeersinbreuk, onvrijwillige slagen voor gevolg heeft gehad, dan is hij verplicht de telastlegging haar juiste wettelijke omschrijving te geven en dus de kwalificatie te wijzigen in onvrijwillige slagen of verwondingen.

In de gevallen van ondeelbaarheid is deze situatie kenschetsend. De onvrijwillige slagen vormen er per definitie een ondeelbaar geheel met de inbreuk op het verkeer waardoor ze werden veroorzaakt. Vermits de gevolgen onafscheidbaar verbonden zijn met het feit waardoor ze werden veroorzaakt, beoogt de kwalificatie van de verkeersinbreuk niet alleen als telastlegging de loutere verkeersinbreuk, doch ook de gevolgen ervan.

Vóór de wet van 21 februari 1959 moest de Politierichter, gevat van een telastlegging gekwalificeerd als inbreuk op het verkeer zich onbevoegd verklaren telkens wanneer hij vaststelde dat hieruit onvrijwillige slagen gevolgd waren. Waarom? Indien men zou aannemen dat de onvrijwillige slagen een ander feit zijn dan de verkeersinbreuk waardoor ze werden veroorzaakt, dan ziet men niet in waarom de Politierichter zich onbevoegd zou moeten verklaren om kennis te nemen van het feit dat op regelmatige wijze aan zijn oordeel onderworpen werd. De reden waarom de Politierichter zich onbevoegd moest verklaren is juist hierin te vinden dat door de vaststelling van het bestaan van onvrijwillige slagen veroorzaakt door een verkeersinbreuk de telastlegging niet veranderd wordt. Dit had voor gevolg enerzijds dat de Politierichter de verplichting had in dat geval de telastlegging gekwalificeerd als verkeersinbreuk haar juiste omschrijving te geven, nl. onvrijwillige slagen, doch in de onmogelijkheid was dit te doen, omdat de telastlegging naar haar werkelijke kwalificatie omschreven niet meer tot zijn bevoegdheid « *ratione materiae* » behoorde. Eén der grondregels der *diskwalificatie* is inderdaad dat ze slechts mag geschieden binnen de grenzen der bevoegdheid « *ratione materiae* » van de rechter (37). Door de wet van 21 februari 1959 wordt hieraan een einde gesteld; de Politierichter gaat niet meer buiten zijn bevoegdheid « *ratione materiae* » wanneer hij een inbreuk op het verkeer heromschrijft als onvrijwillige slagen of verwondingen.

31. - Welke straffen zal de Politierichter in dit geval mogen uitspreken? Deze voorzien voor de inbreuk vermeld in de dagvaarding (verkeersinbreuk) of deze voorzien in de artikelen 418-420 SWB?

In de Memorie van Toelichting en het Verslag der commissie der Kamer van Volksvertegenwoordigers (38), wordt gezegd dat in alle gevallen waarin de Politierichter krachtens de bepalingen van de nieuwe wet bevoegd is kennis te nemen van onvrijwillige sla-

gen of verwondingen, hij tevens bevoegd zal zijn de straffen uit te spreken voorzien in art. 420 SWB.

Vermits, zoals hierboven werd uiteengezet, het hier gaat om een loutere kwestie van diskwalificatie, is het duidelijk dat de rechter, die aan een telastlegging haar juiste wettelijke omschrijving geeft ook verplicht is de straffen uit te spreken, die voor die welbepaalde kwalificatie door de strafwet voorzien zijn.

32. - In de gevallen waarin de Politierechter bevoegd is kennis te nemen van onvrijwillige slagen of verwondingen, zal de verdachte voor de Politierechter mogen verschijnen door een lasthebber. Het is immers een algemene regel dat, ongeacht de aard der telastlegging, de partijen voor de Politierechter mogen vertegenwoordigd worden <sup>(39)</sup>.

Wanneer de Politierechter evenwel de kwalificatie wijzigt, inzonderheid wanneer hij, zoals hierboven aangehaald, een verkeersinbreuk heromschrijft als onvrijwillige slagen, zal hij op bijzondere wijze rekening moeten houden met de rechten der verdediging, daar de straffen voorzien door artikel 420 SWB in principe zwaarder zijn dan deze gesteld op inbreuken op de wetten en reglementen op het verkeer.

Het zal zelfs wellicht soms wenselijk zijn in dit geval de persoonlijke verschijning te bevelen van de verdachte, hetgeen thans sedert de wet van 16 februari 1961 mogelijk is <sup>(40)</sup>.

33. - Een opmerking dient nog gemaakt wat de stelling van burgerlijke partij betreft.

In de gevallen waar de bevoegdheid van de Politierechter bepaald wordt door een relatie van samenhang zal er geen moeilijkheid zijn, vermits hier de telastlegging van onvrijwillige slagen of verwondingen door rechtstreekse dagvaarding vanwege de benadeelde bij de Politierechter zal aanhangig gemaakt worden. In de gevallen van ondeelbaarheid zal de benadeelde, die lichamelijke letsels oplep, zich burgerlijke partij kunnen stellen, ook al voorzag de beschikking tot verwijzing door de Raadkamer niet dat de onvrijwillige slagen aan dit welbepaald slachtoffer werden teweegebracht (voorbeeld 2), of al werd de verdachte slechts voor de Politierechter gedagvaard wegens inbreuk op het verkeer (voorbeeld 4 en 5). In beide gevallen immers zal de Politierechter de kwalificatie moeten veranderen, hetzij door aanvulling van de namen der slachtoffers, hetzij door de inbreuk op het verkeer te heromschrijven als onvrijwillige slagen of verwondingen.

Het zal echter zeer dikwijls de taak van de benadeelde zijn om juist door zijn stelling van burgerlijke partij de aandacht van de Politierechter te vestigen op het feit dat hij lichamelijke letsels oplep en dat hierdoor de diskwalificatie zich opdringt.

#### IV.

##### *Slotbeschouwing.*

34. - Het doel, dat de wetgever zich had gesteld en dat tot uiting komt in de voorbereidende werken, wordt door de wet zeker bereikt.

De ontleding van de tekst heeft evenwel duidelijk gemaakt dat de uiteindelijke formulering van de wet veel verder reikende gevolgen heeft dan de wetgever heeft voorzien.

Dit is trouwens normaal. Een wijziging op wetgevend plan vindt uiteraard haar vertrekpunt in bepaalde concrete situaties, die in het verleden aanleiding zijn geweest tot allerlei moeilijkheden en die men thans door een wijziging van de wet wil voorkomen. Van de concrete situatie naar de formulering van de norm, ligt echter de afstand van het concrete naar het abstracte. Dat de uiteindelijke formulering van de tekst

dan ook niet absoluut overeenstemt met de concrete situatie, die het uitgangspunt zijn geweest, lijkt dan ook normaal; de wetgever kan onmogelijk alle toepassingsgevallen voorzien.

In de loop van deze bijdrage hebben wij erop gewezen dat de Politierechter o.m. bevoegd zal zijn kennis te nemen van onvrijwillige slagen of verwondingen, die een ondeelbaar geheel vormen met een inbreuk op de wetten of verordeningen op de verkeerspolitie, die reeds bij hem aanhangig is, ongeacht de omstandigheid dat deze onvrijwillige slagen of verwondingen al dan niet bleken of konden blijken vóór de vervolgingen ingesteld voor de Politierechtbank. De verreikende draagwijdte hiervan is duidelijk; door bij een verkeersongeval slechts acht te slaan op de verkeersinbreuk, die een bestanddeel uitmaakt der onvrijwillige slagen, doch tevens een autonoom misdrijf is, dat tot de bevoegdheid van de Politierechter behoort, zou men uiteindelijk alle verkeersongevallen waarbij onvrijwillige slagen werden veroorzaakt, aan de beoordeling door de Politierechter kunnen onderwerpen. Immers, eens gevat van de verkeersinbreuk, die tot zijn bevoegdheid behoort, zal hij de relatie van ondeelbaarheid ervan met de onvrijwillige slagen vaststellen en aldus, volgens de formulering van de wet, zijn bevoegdheid tot deze laatste uitgebreid zien.

Hierdoor zou de wet van 21 februari 1959 niet alleen conflicten van bevoegdheid voorkomen, doch in werkelijkheid een volledige verschuiving van bevoegdheid kunnen teweegbrengen.

Dit is zeker de bedoeling van de wetgever niet geweest.

Zoals in het begin van deze bijdrage werd aangevoerd, was het de wetgever er enkel om te doen de politierechter bevoegdheid te verlenen in de gevallen waarin bij de behandeling der zaak betreffende een verkeersinbreuk uitgemaakt werd dat door deze verkeersinbreuk onvrijwillige slagen werden veroorzaakt. De abstracte formulering van de tekst maakt evenwel dit onderscheid niet.

Naar onze mening biedt de wet van 21 februari 1959 hier een te ruime mogelijkheid. De grote moeilijkheid echter is een praktisch criterium te vinden om uit te maken wanneer de onvrijwillige slagen of verwondingen blijken vóór het aanhangigmaken bij de Politierechter en wanneer niet.

Een gezonde toepassing van de wet onderstelt evenwel dat men doorheen de abstracte formulering van de tekst de wil van de wetgever zou eerbiedigen. In deze zin brengt de wet van 21 februari 1959 alleszins een belangrijke verbetering in de rechtspleging.

J. D'HAENENS.

(1) Belg. Stsbl. 7 maart 1959.

(2) Art. 137 Wtb. v. Strafv. omschrijft de algemene bevoegdheid van de politierechter; art. 138 Wtb. v. Strafv. dat een samenschakeling is van verschillende wetten en besluiten, zijn bijzondere bevoegdheid.

(3) Voor de interpretatie dient geraadpleegd: Parl. Bescheiden (Senaat) 1953-54, nr 131; - Parl. Bescheiden (Senaat) 1954-55, nr 246; - Parl. Bescheiden (Senaat) 1954-55, nr 273; - Parl. Bescheiden (Senaat) 1954-55, nr 276; - Parl. Bescheiden (Kamer) 1954-55, nr 399-1; - Parl. Bescheiden (Kamer) 1958-59, nr 104-2.

(4) Parl. Bescheiden (Senaat) 1953-54, nr. 131. De voorbeelden aangehaald in de Memorie van Toelichting worden hernomen in het Verslag der Senaatscommissie (Parl. Bescheiden - Senaat, 1954-55, nr 246).

(5) Parl. Bescheiden (Kamer) 1958-59, nr 104-2.

(6) L. Cornil, noot onder Verbr. 7 febr. 1944, Pas. 1944, I, 185.

(7) Bv. K.B. 15 oktober 1935 op het verkeer te water.

(8) Parl. Bescheiden (Senaat) 1954-55, nr 246. «De politierechtbank moet zich alleen dan onbevoegd verklaren, indien het misdrijf, dat bij haar aanhangig wordt gemaakt ingevolge de beschikking van verwijzing welke het bestaan van verzachtende omstandigheden aanneemt later gewijzigd wordt, zodat het maximum der straf verandert, d.w.z. dat zij omgezet wordt in overtreding op art. 419 SWB (Zie Verbreking 22 juni 1953, Pas. 1953, I, 839) betreffende een geval waarin de beschikking van verwijzing werd gewezen

toen het overlijden van het slachtoffer nog niet bekend was.»

(9) Over samenhang en ondeelbaarheid raadplege men: *Donnedieu de Vabres*, Tr. élém. de dr. crim. et de législ. pén. comparée, (2e uitg. 1943) nrs 1187-1189, *L. Cornil*, noot onder Verbr. 7 februari 1944, Pas. 1944, I, 182 en volg.; *P. Leclercq*, conclusies vóór Verbr. 17 maart 1924, Pas. 1924, I, 165 en volg. en referenties.

(10) *P. Leclercq*, concl. vóór Verbr. 17 maart 1924, Pas. 1924 I, 167-168.

(11) *Donnedieu de Vabres*, o.c., nr 1187.

(12) Wat de strafftoemeting betreft leiden samenhang en ondeelbaarheid tot samenloop van misdrijven (art. 58-65 SWB).

(13) *Donnedieu de Vabres*, o.c., nrs 1187-1188.

(14) *J. Constant*, Les mises en accusation, Les Nouvelles, Dl. III - I, nr 92, *Donnedieu de Vabres*, o.c., nr 1187.

(15) *L. Cornil*, noot onder Verbr. 7 februari 1944, Pas. 1944, I, 185.

(16) Deze verwijzing kan ook geschieden door de Kamer van Inbeschuldigingstelling op grond van art. 6 der wet van 4 oktober 1867.

(17) *J. Simon*, Strafv. Dl. I, nr 555.

(18) *L. Cornil*, noot onder Verbr. 7 februari 1944, Pas. 1944, I, 185. «... car il n'y a connexité que si les nécessités d'une bonne administration de la justice exigent que les différentes causes soient jugées simultanément par une seule juridiction et c'est là un point abandonné à l'appréciation du juge».

(19) *J. Simon*, o.c., Dl. I, nr 216.

(20) Zie noot 16.

(21) *Donnedieu de Vabres*, o.c., nr 1187.

(22) *Parl. Bescheiden* (Kamer) 1958-59, nr. 104-2.

(23) *P. Leclercq*, concl. vóór Verbr. 17 maart 1924, Pas. 1924, I, 169; *L. Cornil*, noot onder Verbr. 7 februari 1944, Pas. 1944, I, 181 en volg. «Il est donc un cas dans lequel la juridiction correctionnelle ou de police doit se déclarer incompétente en raison d'un lieu entre la prévention reprise dans l'ordonnance de renvoi ou dans la citation directe et une autre prévention c'est lorsque le fait visé dans la prévention reprise dans l'ordonnance ou dans la citation n'y est décrit que partiellement et s'intègre en réalité dans un fait plus grave qui constitue une prévention échappant à la compétence de la juridiction correctionnelle ou de police».

On dit en doctrine, que les préventions sont alors indivisibles parce que le fait décrit dans l'une est un des éléments du fait sur lequel porte l'autre.

(24) *Parl. Bescheiden* (Senaat) 1953-54, nr. 131.

(25) *Corr. Luik* 16 maart 1960, *Jur. Liège*, 1960-61, blz. 259.

(26) *Pas.* 1960, I, 1092; *Rev. dr. pén.* 1960-61, 429; idem *Verbr.* 7 november 1960, *Rev. gén. ass. resp.* 1961 6754.

(27) Uit de termen van het arrest van 7 november 1960 blijkt dat de verbroken beslissing wees op de verreikende draagwijdte van de wet van 21 februari 1959.

(28) *Parl. Bescheiden* (Senaat) 1953-54, nr. 131.

(29) *Parl. Bescheiden* (Senaat) 1954-55, nr. 246.

(30) Idem.

(31) *J. Simon*, o.c., Dl. I, nr. 558.

(32) *P.-E. Trousse*, *Chron. trimes jurispr.*, *Rev. dr. pén.* 1961-62, blz. 421 (V° Qualification).

(33) *M. Rigaux en P.-E. Trousse*, Les problèmes de la qualification, *Rev. dr. pén.* 1948-49, blz. 709-762. *R. Legros*, Changement de qualification et autorité au civil de la chose jugée au pénal, *Rev. crit. jurispr. belge*, 1960, blz. 134-155.

(34) *R. Legros*, o.c., blz. 145, nr. 8 en noot 44. «... la juridiction de jugement a, en cette matière une large pouvoir d'appréciation, et que c'est à juste titre que la doctrine, et une grande partie de la jurisprudence, ont adopté la théorie extensive, sous réserve du respect scrupuleux des droits de la défense». Zie ook: *Rigaux en Trousse*, o.c., bez. 735.

(35) *M. Rigaux en P.-E. Trousse*, o.c., blz. 737; «En d'autres termes, pour interpréter les actes de saisine, le juge du fond ne doit pas s'arrêter aux faits que recouvre la qualification employée; il a le droit de confronter celle-ci avec tous les éléments du dossier qui lui est soumis et de rechercher quels sont les faits que la qualification a voulu recouvrir».

(36) *Verbr.* 21 november 1960, *Pas.* 1961, I, 304; - *Rev. dr. pén.* 1960-61, 789.

(37) *Rigaux en Trousse*, o.c., blz. 744 en volg. Zie ook de geciteerde tekst onder noot (23).

(38) *Parl. Bescheiden* (Senaat) 1953-54, nr. 131. *Parl. Bescheiden* (Kamer) 1958-59, nr. 104-2.

(39) *Art. 152 Wtb. v. Strafv.*

(40) *Art. 1 wet 16 februari 1961 wijzig art. 152 Wetb. v. Strafv.* Zie hierover: *E. de le Court*, La loi du 16 février 1961 sur la représentation devant les juridictions pénales (*Openingsrede*) blz. 6 en volg.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 15 maart 1962.

Voorzitter : M. Vandermersch.

Raadsheer-verslaggever : M. Naulaerts.

Advocaat-generaal : M. Depelchin.

Advocaat : Mr. Van Rijn.

1. Voorziening in verbreking. — Burgerlijke partij. — Voorziening tegen de beslissing over de publieke vordering. — Afwezigheid van veroordeling der burgerlijke partij tot de kosten van de publieke vordering. — Voorziening niet ontvankelijk.

2. Wegverkeer. — Onbewaakte overwegen en gelijkgrondse kruisingen. — Verkeer op spoorwegen en aanhorigheden. — Rangeerspoor. — Toepassing van K.B. van 18 oktober 1957 houdende regeling betreffende de veiligheidsinrichtingen, de signalisatie van overwegen en gelijkgrondse kruisingen van de openbare weg door spoorwegen en het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden.

3. Middelen tot verbreking. — Motieven. — Tegenstrijdigheid in de motieven. — Verbreking.

1. De burgerlijke partij die niet tot de kosten van de publieke vordering werd veroordeeld is niet ontvankelijk om zich tegen de over deze vordering gewezen beslissing te voorzien.

2. Het Koninklijk Besluit van 18 oktober 1957 houdende regeling betreffende de veiligheidsinrichtingen, de signalisatie van overwegen en gelijkgrondse kruisingen van de openbare weg door spoorwegen en het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden, maakt

geen onderscheid tussen een zgn. « normaal treinverkeer » en « rangeerbewegingen ».

De weggebruikers dienen derhalve de beschikkingen van bewust Koninklijk Besluit te eerbiedigen bij het kruisen van alle overwegen, ongeacht het karakter van het spoor of het gebruik dat voor de de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen er van wordt gemaakt; ook bij het kruisen van een rangeerspoor dienen ze derhalve de beschikkingen van voormeld Koninklijk Besluit na te leven;

3. Er is tegenstrijdigheid in de motieven van het bestreden vonnis en derhalve aanleiding tot cassatie ervan wanneer enerzijds verklaard wordt dat de verdachte « de losse locomotieven slechts heeft kunnen opmerken van achter de gebouwen «De Polder» ter plaatse van op een afstand van 5 à 7 meter » anderzijds wordt voorgehouden dat verdachte « de losse diesellocomotieven noch zien noch horen kon en het hem slechts mogelijk is geweest de losse locomotieven op te merken wanneer hij zich reeds met zijn vrachtwagen op of over de sporen bevond ».

N.M.B.S. t./Deprez & N.V. Transportvoiture.

Gehoord het door Raadsheer Naulaerts gedane verslag en op de conclusie van de Heer Depelchin, Advocaat-generaal;

Gelet op het bestreden vonnis, op 17 mei 1961 in hoger beroep gewezen door de Correctionele rechtbank te Antwerpen;

I. Voor zover de voorziening gericht is tegen de beslissing over de publieke vordering :

Overwegende dat aanlegster, burgerlijke partij die

niet tot de kosten van de publieke vordering werd veroordeeld, niet ontvankelijk is om zich tegen de over deze vordering gewezen beslissing te voorzien;

*II. Voor zover de voorziening gericht is tegen de beslissing over de burgerlijke vordering :*

*Over het eerste middel*, afgeleid uit de schending van de artikelen 1, 14, 18 en 21 van het koninklijk besluit van 18 oktober 1957 en 2 van het koninklijk besluit van 8 april 1954,

doordat het bestreden vonnis eerste verweerder heeft vrijgesproken en hem, evenals tweede verweerder, buiten zake heeft gesteld, om reden dat « alle verkeer van wagons en kleine diesellocomotieven in de haven van Antwerpen, van de kade of vormingsstations, rangeerbewegingen zijn, en zeker niet kunnen beschouwd worden als normaal verkeer per spoor, zoals beoogd in het koninklijk besluit van 18 oktober 1957 »,

dan wanneer, noch in het koninklijk besluit van 18 oktober 1957, noch in dat van 8 april 1954, naar hetwelk het artikel 1, 1e van voormeld koninklijk besluit van 18 oktober 1957, wat betreft de terminologie verwijst, enig spoor te vinden is van dergelijke beperking van deze wettekst en het integendeel blijkt dat de weggebruikers door de beschikkingen van het koninklijk besluit van 18 oktober 1957 bij het kruisen van alle overwegen gebonden zijn, ongeacht het karakter van het spoor dat door de weggebruiker wordt overstoken of het gebruik dat door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen van dit spoor wordt gemaakt, en het artikel 21 van voormeld koninklijk besluit bovendien het verkeer, dat door het bestreden vonnis buiten zijn toepassingsfeer wordt geplaatst, uitdrukkelijk in zijn beschikkingen voorziet :

Overwegende dat het bestreden vonnis om de telastleggingen niet bewezen en zich onbevoegd te verklaren om kennis te nemen van de door aanlegster ingestelde burgerlijke vordering, hierop steunt dat « alle verkeer van wagons en kleine diesellocomotieven in de haven van Antwerpen, van de kade of stapelplaatsen of hangars naar de vormingsstations, rangeerbewegingen zijn, en zeker niet kunnen beschouwd worden als een normaal verkeer per spoor zoals beoogd in het koninklijk besluit van 18 oktober 1957 », en « dat het treinspoor ter plaatse niet kan beschouwd worden als een treinspoor met normaal treinverkeer, vermits dit spoor van een nabij gelegen stelplaats komt om langs de kaaien van het Albertdok het laden en lossen per spoorwagons te verzekeren »;

Overwegende dat het koninklijk besluit van 18 oktober 1957, houdende regeling betreffende de veiligheidsinrichtingen, de signalisatie van overwegen en gelijkgrondse kruisingen van de openbare weg door spoorwegen en het verkeer op spoorwegen en aanhorigheden, geen onderscheid maakt tussen een zogenaamd « normaal treinverkeer » en « rangeerbewegingen »; dat het derhalve ook op de rangeerbewegingen toepasselijk is;

Overwegende dat zulks afdoend blijkt uit het hoofdstuk III van dit koninklijk besluit betreffende de signalisatie, hetwelk in zijn artikel 21 afwijkingen voorziet van de algemene regelen toepasselijk op de overwegen en kruisingen, onder meer « wanneer het spoorwegen betreft die bestemd zijn voor het verkeer tussen de in zee- of rivierhavens bestaande laad- en loskaaien, opslagplaatsen, hangars en magazijnen », aldus duidelijk te kennen gevende dat bedoeld verkeer, hetwelk, volgens het bestreden vonnis, in de haven van Antwerpen bijna uitsluitend uit « rangeerbewegingen » be-

staat, in het toepassingsgebied van dit koninklijk besluit valt;

dat het middel gegrond is;

*Over het derde middel*, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 14 en 18 van het koninklijk besluit van 18 oktober 1957,

doordat het bestreden vonnis eerste verweerder heeft vrijgesproken en hem, evenals tweede verweerder buiten zake heeft gesteld om reden dat het eerste verweerder « slechts mogelijk is geweest de losse locomotieven op te merken wanneer hij zich reeds met zijn vrachtwagen op of over de sporen bevond »,

dan wanneer het in zijn voorgaande motivering reeds had vastgesteld dat hij « de losse locomotieven ... heeft kunnen opmerken van achter de gebouwen « De Polder » ter plaatse van op een afstand van 5 à 7 meter », en het vonnis dus ongetwijfeld op tegenstrijdige of minstens dubbelzinnige motieven berust :

Overwegende dat het tegenstrijdig is, eensdeels, te verklaren dat eerste verweerder « de losse locomotieven slechts heeft kunnen opmerken van achter de gebouwen « De Polder » ter plaatse van op een afstand van 5 à 7 meter en, anderdeels, uit « deze omstandigheid van overmacht » af te leiden dat eerste verweerder, « wanneer hij aan de overgang kwam, de losse diesellocomotieven noch zien noch horen kon, en het hem slechts mogelijk is geweest de losse locomotieven op te merken wanneer hij zich reeds met zijn vrachtwagen op of over de sporen bevond »;

Dat het middel gegrond is;

*Om die redenen,*

en zonder het tweede middel te onderzoeken, dat geen uitgebreidere verbreking zou kunnen medebrengen,

Verbreekt het bestreden vonnis in zover het de rechtbank onbevoegd verklaart om kennis te nemen van de vordering van aanlegster en deze tot de door haar gedane kosten veroordeelt;

Verwerpt de voorziening voor het overige;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot 3/4 en aanlegster tot 1/4 van de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Correctie-rechtbank te Mechelen zetelende in graad van beroep. Gezegde kosten begroot op de totale som van tweeduizend achthonderd zevenendertig frank, waarvan zeshonderd drieënnegentig frank verschuldigd aan de Staat, tweeduizend honderd veertig frank betaald door aanlegster en dertig frank betaald door verweerders.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

## HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 10 november 1961

Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. Neven.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advokaten : Mrs. Pirson en Demeur.

**Authentieke akte. — Wijzen waarop het bewijs van de valsheid van een door authenticiteit beschermde vaststelling van een authentieke akte kan geleverd worden.**

*Zowel krachtens art. 1319 B.W. als krachtens art. 19 van de wet van 25 Ventôse, jaar XI, kan het bewijs van de valsheid van een door de authenticiteit beschermde vaststelling van een authentieke akte slechts door een vordering wegens valsheid bij wijze van hoofdeis of door een inschrijving van valsheid geleverd worden. Deze regel geldt slechts uitzondering wanneer de vaststelling hetzij door een andere vaststelling van dezelfde akte, hetzij door een andere authentieke akte tegengesproken wordt of wanneer de valsheid van bedoelde vaststelling uit het onderzoek van de akte zelf blijkt, zonder dat een onderzoeksmaatregel behoeft te worden getroffen.*

*In het rechtstreeks belang van de openbare orde kunnen de door de authenticiteit beschermde verklaringen van een openbaar officier in een authentieke akte niet door andere middelen betwist worden.*

Leeuwerck en cs. t./Compennolle.

Gelet op het bestreden arrest, op 1 maart 1960 door het Hof van beroep te Gent gewezen;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 6, 971, 972, 1134, 1316, 1317, 1319, 1320, 1322, 1348 en 1353 van het burgerlijk wetboek, 61, 77, 78, 81bis, 214, 462 en 470 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest als niet gegrond afwijst de vordering van aanleggers tot nietigheid van het testament verleden vóór notaris Westerlinck op 30 april 1952, waardoor wijlen Irma Leeuwerck verweerder als algemene legataris aangesteld had, vordering gesteund op de aanvoering dat het testament door de erflaatster niet werd gedictieerd, noch door de notaris geschreven in aanwezigheid van de twee instrumentaire getuigen, en derhalve het vonnis van de eerste rechter bevestigt, hetwelk, ten verzoeken van verweerder de verdeling en de verkoop van de tussen de erflaatster en aanleggers bestaande onverdeeldheid bevelen had en doordat het arrest die beslissing steunt hierop dat de melding, door de notaris, dat het dictaat van het testament door de erflaatster en het schrijven door de notaris in aanwezigheid van de getuigen geschiedden, bewijskracht heeft tot inschrijving wegens valsheid toe, en dat aanleggers, die geen inschrijving wegens valsheid deden, niet gerechtigd zijn om het bewijs van valsheid te beweren op grond van een strafrechtelijk onderzoek omtrent die valsheid, dat niet slechts tot geen vaststelling van de valsheid leidde, doch besloten werd met een beschikking van buitenvervolginstelling ten voordele van de notaris, en dat meteen vaststaat dat geen bewijsaanbod toelaatbaar is tot staving van het middel van nietigheid, hetwelk elke grondslag mist waar aanleggers het wettelijk vereist bewijs niet leveren,

dan wanneer verweerder, in zijn conclusies vóór het hof van beroep de wettelijke toelaatbaarheid van de

door aanleggers beweerde bewijsmiddelen niet betwist had, en dan wanneer de niet-toelaatbaarheid, bij gebrek aan inschrijving wegens valsheid, van het bewijs door vermoedens, en namelijk op grond van een stafrechtelijk onderzoek, van de valsheid der meldingen van een authentiek testament, waardoor een algemene legataris aangesteld wordt, betreffende de aanwezigheid van de getuigen gedurende het dictaat en het neerschrijven van het testament, alsook de andere wetbepalingen nopens de toelaatbaarheid van de bewijsmiddelen in burgerlijke zaken, van openbare orde niet zijn, zodat het hof van beroep, dat door de eisen en verweren der partijen gebonden was, door ambtshalve het middel van niet-toelaatbaarheid in te roepen, bij gebrek aan inschrijving wegens valsheid, van de door aanleggers aangeboden bewijsmiddelen, de bewijskracht van de conclusies van verweerder en de verbindende kracht van het gerechtelijk contract geschonden heeft, en dan wanneer de burgerlijke rechter de macht niet heeft over door hem ambtshalve opgeworpen betwistingen te beslissen, behoudens het aan de zaak vreemde geval, van rechten van openbare orde waarvan de partij geen afstand mag doen of van maatregelen welke hij ambtshalve zou moeten toepassen (schending van de in het middel aangeduide wetbepalingen, behalve artikel 97 van de Grondwet),

en dan wanneer een inschrijving wegens valsheid niet wettelijk vereist wordt wanneer het bewijs van de valsheid van de inhoud van de door de authenticiteit beschermde meldingen van de akte reeds onmiddellijk door de voorgelegde stukken op voldoende wijze vastgesteld is, zodat, aangezien aanleggers in hun conclusies beweerden dat dit voldoende bewijs bleek uit de voor de gerechtelijke politie door de twee instrumentaire getuigen gedane verklaringen, waarvan de woorden in de conclusies weergegeven worden, en dat de beschikking van buitenvervolginstelling ter zake niet de minste invloed had op het burgerlijk recht, het bestreden arrest niet wettelijk kon beslissen dat, bij gebrek aan door aanleggers gedane inschrijving wegens valsheid, geen bewijsmiddel toelaatbaar was tot staving van hun vraag tot verklaring dat het testament nietig is naar de vorm (schending van de artikelen 971, 972, 1317 en 1322 van het burgerlijk wetboek en 214 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) of het minstens niet met redenen omkleed is omdat het onzeker laat of het hof van beroep beslist heeft dat zelfs een onmiddellijk en voldoende bewijs niet toelaatbaar was bij gebrek aan inschrijving wegens valsheid, ofwel of het beslist heeft dat in feite de door aanleggers ingeroepen bewijsmiddelen geen onmiddellijk en voldoende bewijs van de beweerde valsheid in feite uitmaakten, en, omdat in dit laatste geval, het arrest de conclusies niet beantwoordt waardoor aanleggers de inhoud van de door de getuigen vóór de gerechtelijke politie gedane verklaringen inriepen alsmede de afwezigheid van enige invloed van de door de kamer van inbeschuldigingstelling verleende buitenvervolginstelling op het burgerlijk recht (schending van artikel 97 van de Grondwet) :

Overwegende dat het arrest, als antwoord op de conclusies van aanleggers, die uit een strafrechtelijk onderzoek afleidden dat het openbaar testament door de erflaatster niet werd gedictieerd, noch door de notaris geschreven in aanwezigheid van de twee instrumentaire getuigen overeenkomstig de voorschriften van de artikelen 971 en 972 van het burgerlijk wetboek, eensdeels, na te hebben vastgesteld dat de werkende notaris in het betwist testament bijzonder geacteerd heeft dat het door de erflaatster gedictieerd werd, dat hij het eigenhandig geschreven had zoals het gedictie-

teerd werd, en dat dit alles geschiedde «in de gedurende en onophoudelijke aanwezigheid van de... getuigen», beslist dat, daar dit testament een authentieke akte is en uiterlijk als volkomen regelmatig voorkomt, bijgevolg in zijn door de authenticiteit beschermde vermeldingen bewijskracht heeft tot betichting of inschrijving wegens valsheid toe en dat de notaris wettelijk tot opdracht had vast te stellen dat de vormgetuigen aanwezig waren bij het dictaat door de erflaatster en het neerschrijven door de notaris; dat het arrest, anderdeels, vaststelt dat het strafrechtelijk onderzoek, besloten met een buitenvervolginstelling, tot geen vaststelling van de valsheid leidde;

Overwegende dat, zowel krachtens artikel 1319 van het burgerlijk wetboek, als krachtens artikel 19 van de wet van 25 ventôse jaar XI, het bewijs van de valsheid van een door de authenticiteit beschermde vaststelling van een authentieke akte slechts door een vordering wegens valsheid bij wijze van hoofdeis of door een inschrijving van valsheid kan geleverd worden;

Overwegende dat deze regel slechts uitzondering lijdt wanneer de vaststelling hetzij door een andere vaststelling van dezelfde akte, hetzij door een andere authentieke akte tegengesproken wordt, of wanneer de valsheid van bedoelde vaststelling uit het onderzoek van de akte zelf blijkt, zonder dat een onderzoeksmaatregel behoeft te worden getroffen;

Overwegende, eensdeels, dat in het rechtstreeks belang van de openbare orde, de door de authenticiteit beschermde verklaringen van een openbaar officier in een authentieke akte niet door andere middelen kunnen betwist worden;

Dat de rechter derhalve wettelijk beslist heeft, weze het van ambtswege, dat aanleggers, die geen inschrijving wegens valsheid deden, niet gerechtigd waren het bewijs van de valsheid van de bedoelde vermeldingen van het authentiek testament te leveren op grond van elementen van een strafrechtelijk onderzoek;

Overwegende, anderdeels, dat het arrest, door er op te wijzen dat gemeld onderzoek tot geen vaststelling van de valsheid leidde, op gepaste wijze en zonder dubbelzinnigheid antwoordt op de conclusies van aanleggers die staande hielden dat het bewijs van de valsheid uit het strafrechtelijk onderzoek bleek;

Dat het eerste onderdeel van het middel naar recht faalt en dat het tweede onderdeel feitelijke grondslag mist;

*Om die redenen,*

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

## RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 19 december 1961.

Voorzitter : M. Vranckx.

Raadsheren : M.M. Mast en Mees.

Auditeur : M. Smolders.

**1. Verpachting landbouwgronden. — Openbaar of uit de hand. — Vaststelling maximumprijzen.**

**2. Optreden in het algemeen belang. — Veroordeling tot de kosten.**

*1. De bestendige deputatie mag de ondergeschikte besturen niet verplichten tot het vaststellen van maximumprijzen alvorens tot de opening van inschrijvingen i.v.m. verpachting van landbouwgronden over te gaan; de mogelijkheid van willekeur bij de beoordeling van het al dan niet normale karakter*

*van de aangeboden prijzen kan niet als aanvaardbaar motief gelden, daar het de toezichhoudende overheid mogelijk is door een onderzoek na te gaan of de beoordeling op ernstige gegevens steunde.*

*2. Daar de bestendige deputatie is opgetreden met het oog op het algemeen belang dient in dit geval de Belgische Staat de kosten te dragen.*

C.O.O. Brugge t./ Bestendige Deputatie  
van de provincieraad van West-Vlaanderen.

### Arrest nr. 9047.

Overwegende dat het beroep strekt :

1. in hoofddeel, tot vernietiging van het besluit dd. 26 november 1960 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen haar goedkeuring onthoudt aan zeven besluiten van 3 augustus 1959 van de commissie van openbare onderstand van Brugge, houdende verpachting van acht loten landbouwgrond;

2. in ondergeschikte orde tot vernietiging van genoemd besluit van de bestendige deputatie in zoverre deze hierbij haar goedkeuring onthoudt aan de toewijzing van de pacht der loten 4, 5, 6 en 7;

Overwegende dat de commissie van openbare onderstand van Brugge op 8 juni 1959 besloot negen landgoederen openbaar te verpachten, met het voorbehoud dat zij, op grond van artikel 4 van de wet van 26 juli 1952, zou overgaan tot verpachting uit de hand indien de inschrijvers overdreven pachtprizen mochten aanbieden; dat zij tevens besloot dat zij, in geval van verpachting uit de hand, de normen zou volgen die in het bestuursmemoriaal van 21 augustus 1957, nr 34, waren vastgesteld; dat volgens haar de hoogste aangeboden prijs voor de loten 1, 2, 3 en 8 overdreven was en dat deze loten dientengevolge respectievelijk aan A. Maes, J. Reubens, Ch. Mortier en L. Laurent uit de hand werden verpacht; dat de loten 4, 5, 6 en 7 werden toegewezen aan de aanbieders met het hoogste bod; dat de bestendige deputatie haar goedkeuring aan die verschillende besluiten onthield, steunende op de overweging dat de commissie van openbare onderstand, met het oog op de eventuele verpachting uit de hand ingevolge de wet van 29 juli 1952, de maximumprijs had dienen vast te stellen alvorens over te gaan tot de opening van de inschrijvingen, ten einde willekeurige beslissingen te vermijden;

Overwegende dat de verzoekende partij inroept, dat het bestreden besluit steunt op een onwettelijk motief; dat zij in dit opzicht voorhoudt dat geen wettelijke bepaling haar verplichtte, de maximumprijzen vast te stellen, en dat met de blote veronderstelling dat willekeurige beslissingen zouden kunnen genomen worden, de bestendige deputatie niet kan volstaan om haar goedkeuring aan de besluiten van de verzoekende partij te onthouden;

Overwegende dat, in strijd met de bewering van de tegenpartij, de considerans van haar besluit zowel de besluiten van de commissie van openbare onderstand betreft waarbij de verpachting uit de hand werd gedaan, als die waarbij de pacht werd toegewezen aan de inschrijvers met het hoogste bod;

Overwegende dat bij rondschriften van 14 augustus 1957 de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen aan de gemeentebesturen de richtlijnen ter kennis bracht die de bestendige deputatie wenste te verstrekken in verband met de verpachting van landgoederen; dat daarin onder andere wordt vastgesteld : « De grote moeilijkheid die steeds gepaard gaat met een beslissing tot toewijzing uit de hand is te weten wanneer het bedrag van een aanbod al dan niet als abnormaal moet

worden beschouwd. Een middel om dit euvel gedeeltelijk te omzeilen, bestaat erin, vóór de opening der aanbiddingen een maximumprijs vast te stellen boven dewelke, op straf van nietigheid, het bedrag der aanbiddingen niet mag uitstijgen. In de overwegingen die tot vaststelling van die prijs leiden, zal melding gemaakt worden van de gangbare pachtprijs van de streek op het ogenblik der verpachting»;

Overwegende dat de bestendige deputatie de ondergeschikte besturen niet mag verplichten tot het vaststellen van maximumprijzen alvorens tot de opening der inschrijvingen over te gaan; dat de normale huurwaarde van het goed, zoals die wordt bedoeld in artikel 4 van de wet van 26 juli 1952, volgens de parlementaire voorbereiding, hoger kan liggen dan het wettelijk niveau; dat die prijs bovendien van concrete gegevens afhankelijk kan zijn, zoals bijvoorbeeld de ligging van het goed ten opzichte van het bedrijf van de inschrijver; dat anderdeels de blote mogelijkheid van willekeur bij de beoordeling van het al dan niet normale karakter van de aangeboden prijzen niet als aanvaardbaar motief kan gelden, daar het de toezichthoudende overheid mogelijk is door een onderzoek na te gaan of de beoordeling van de commissie van openbare stand al dan niet op ernstige gegevens steunde en, eventueel, op grond van een andere beoordeling, haar goedkeuring te onthouden;

Overwegende dat de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen de haar bij de wet toegekende macht heeft overschreden; dat zij is opgetreden met het oog op het algemeen belang en de kosten derhalve door de Belgische Staat dienen te worden gedragen,

*Besluit :*

*Artikel 1.*

Het besluit van 26 november 1960 van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen is vernietigd.

*Artikel 2.*

De kosten, ten bedrage van zevenhonderd vijftig frank, komen ten laste van de Belgische Staat.

## HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer S. — 30 maart 1962.

Voorzitter : M. Rey.

Raadsheren : M.M. Caron en Vroomans.

Openbaar Ministerie : M. Krings.

Advocaten : Mrs. Jacquemin-Tulkens en Steghers.

**Cantonnement. — Volstrekt recht. — Taak van de voorzitter der Rechtbank. — Geen voorafgaande toelating. — Enkel bevoegdheid om betwistingen te beslechten en modaliteiten te bepalen.**

*De procedure van cantonnement, voorzien door art. 554 W. Rv. is een volstrekt recht dat de veroordeelde debiteur in elk geval mag uitoefenen en dat niet onderworpen is aan een voorafgaandelijke toelating van de Voorzitter der rechtbank.*

*Wanneer art. 554 bis van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging de tussenkomst voorziet van de voorzitter der rechtbank, in de vorm vermeld in art. 635 bis van hetzelfde wetboek, heeft zulks een dubbel doel : enerzijds de betwistingen op te lossen*

*die verband houden met de uitoefening van het recht van cantonnement en anderzijds de modaliteiten der consignatie van het gereed geld te bepalen. De Voorzitter doet alsdan uitspraak over een vooraf bestaand recht doch verleent geenszins een toelating die het recht op cantonnement zou doen ontstaan.*

*De Voorzitter der rechtbank mag dus niet naar billijkheid oordelen, wanneer de voorwaarden door de wet gesteld geëerbiedigd werden.*

G. Janssens en N.V. La Nationale de Bruxelles  
t/J. Wermoes en P. Baert.

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar vorm en tijd; dat geen gronden van niet-ontvankelijkheid daartegen aangevoerd worden, noch voorhanden zijn;

Overwegende dat de vordering van appellanten er toe strekt :

a) te horen zeggen dat ze gerechtigd zijn gebruik te maken van de cantonnementprocedure voorzien door art. 554 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging;

b) geïntimeerden verbod te horen opleggen een vonnis gewezen tussen partijen op 10 maart 1961 door de 13de kamer der rechtbank van eerste aanleg te Brussel verder ten uitvoer te leggen mits storting door appellanten van een bedrag van 210.924 F bij de Deposito- en Consignatiekas, zijnde het bedrag in hoofdsom en intresten waartoe ze veroordeeld werden door voormeld vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling, waartegen ze inderdaad beroep aangetekend hebben op 12 april 1961;

Overwegende dat de eerste rechter ten onrechte gezegd heeft dat het recht om te cantonneren geen volstrekt recht is, doch dat de uitoefening ervan, tot buitengewone gevallen beperkt, aan het toezicht van de Voorzitter zetelende in kortgeding onderworpen is, en dat er, integendeel, ter zake redenen zijn om de eis van appellanten af te wijzen;

Overwegende dat de franse wetgeving van 17 juli 1907 (art. 567 van het frans wetboek van burgerlijke rechtspleging) die de uitoefening van het recht van cantonnement aan een voorafgaande toelating van de rechter onderwierp, in België als grondslag van het ontwerp van de heer Pouillet diende, waarin trouwens de nadruk gelegd werd op de voorafgaande toelating van de rechter;

Overwegende dat het Belgisch wetsontwerp door de regering op 25 januari 1934 neergelegd, daarentegen voorzag dat de beslagene zonder voorafgaande toelating mag cantonneren en dat de rechter slechts optreedt wanneer er een betwisting oprijst;

Overwegende dat het verslag aan de Koning dat het besluit n° 300 van 30 maart 1936 voorafgaat vermeldt dat de bepalingen van art. 553, 554 en 544bis van het wetboek van burgerlijke rechtspleging groten deels ontleend werden aan het wetsontwerp van 1934 (zie Pasinomié 1936, blz. 222), dat uit deze tekst vloeit dat het cantonnement een recht is voor de beslagene en dat de tussenkomst van de rechter in elk geval niet in verband is met een voorafgaande toelating; dat art. 553, volgens de memorie van toelichting, de tussenkomst van de rechter in alle gevallen voorziet, zelfs indien er geen betwisting is;

dat dit document ook nog vermeldt dat er in de meeste gevallen een betwisting zal ontstaan en dat de stof anderzijds van aard is belang voor derden te vertonen zodat men particuliere schikkingen moet vermijden die hun schade zouden kunnen berokkenen;

Overwegende dat deze vordering bij dagvaarding

voor de Voorzitter zetelende in kortgeding ingeleid wordt luidens art. 635 bis van het wetboek van burgerlijke rechtspleging zodat het derhalve om eigenlijke rechtspraak gaat; dat de Voorzitter uitspraak doet over een recht dat vooral bestaat en geenszins een toelating verleent die het leven schenkt aan het recht van de schuldenaar om te cantonneren;

Overwegende dat de tussenkomst van de Voorzitter, in casu, dan ook een dubbel doel heeft: enerzijds de betwistingen op te lossen die in verband staan met de uitoefening van het recht van cantonnement, en anderzijds de wijze en voorwaarden der consignatie van het gereed geld te bepalen;

Overwegende dat de Voorzitter dus niet naar billijkheid mag oordelen wanneer de voorwaarden door de wet gesteld, zoals ter zake, geëerbiedigd werden;

Overwegende dat de toestand van geïntimeerden in huidige geval weliswaar ongelukkig is, maar dat het hun vrijstond aan de rechter ten gronde te vragen dat het vonnis uitvoerbaar zou verklaard worden niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling, maar vooral de uitsluiting voor appellanten van het recht van cantonnement, en dit voor de redenen die ze nu pas aanvoeren in plaats van het gedaan te hebben toen de grond van de zaak behandeld werd;

Overwegende dat het bedrag van 210.924 F dat appellanten aanbieden op de Deposito- en Consignatiekas te storten door geïntimeerden niet betwist wordt en voldoende schijnt voor de vereffening van de hoofdsom en de intresten toegekend door het vonnis van 10 maart 1961;

*Om deze redenen,*

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Rechtdoende op tegenspraak,

Gehoord het eensluidend advies van de heer Substituut procureur-generaal Krings, gegeven in openbare zitting;

Alle andere of strijdige besluiten als ongegrond verwerpende,

Ontvangt het beroep en verklaart het gegrond;

Doet het bevelschrift a quo te niet;

Wijzende:

Zegt voor recht dat appellanten zich in de voorwaarden bevinden om gebruik te kunnen maken van het recht van cantonnement voorzien door art. 553 en 554 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging;

Verbiedt aan geïntimeerden over te gaan tot de verdere uitvoering van het vonnis gewezen tussen partijen op 10 maart 1961 door de 13e kamer der rechtbank van eerste aanleg te Brussel mits storting door appellanten van een bedrag van 200.924 frank op de Deposito- en Consignatiekas te Brussel binnen de veertien dagen na de uitspraak van dit arrest, dit bedrag uitdrukkelijk bestemd zijnde voor de vereffening van gezegde schuldvordering van geïntimeerden ten laste van appellanten in de mate waarin de werkelijkheid ervan door het Hof zal bevestigd worden;

Veroordeelt appellanten tot 2/3 en geïntimeerden tot 1/3 der kosten van beide aanleggen.

NOOT. — Het arrest uitgesproken door het Hof van Beroep te Brussel, 3e Kamer S, in dato van 30 maart 1962, brengt een belangrijke wijziging aan een rechtspraak, dewelke tot heden als vaststaand kon beschouwd worden.

1. Het cantonnement is geregeld geworden, door de artikelen 553, 554, 554 bis van het Wetboek van Burgerlijke rechtspleging.

Het cantonnement is een « recht » waarover elke schuldenaar beschikt, tegen wie beslag ten bewarende titel wordt gelegd, dus door de middelen ter bewaring van recht (pandbeslag, enz...) alsook bij beslag onder derden. (Van Bauwel, handboek van Burgerlijk procesrecht, T. III. 5° deel, « De gedwongen uitvoering », p. 42.)

Art. 553 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging bepaalt de wijze waarop het cantonnement moet geschieden. Dit artikel is — daar de uitdrukking algemeen is — o.m. toepasselijk op het beslag onder derden, op het conservatoir beslag, op het pandbeslag, en op het forain beslag.

De schuldenaar die de in beslaggenomen goederen wil bevrijden, moet in de Consignatiekas, ofwel in handen van een gerechterlijk aangesteld sekwester, een voldoende bedrag storten om zekerheid te stellen, voor de oorzaken van het beslag, wat hoofdsom, intresten en kosten betreft. (Cfr. Formulaire annoté de Procédure Civile, Zwendelaer, Van Reepinghen, Reyntjens, T. V, uitgave 1939, p. 294, 295, 296 en 297.)

Art. 553 bepaalt dat de schuldenaar te dien einde, zich in de vormen voorzien bij art. 635 bis, voorziet voor de magistraat die het beslag heeft toegelaten en die in voorkomend geval, de wijze en de voorwaarden, zowel van de verkoop der in beslaggenomen zaken, als van de consignatie regelt.

Zodoende dient de rechter niet alleen in geval van betwisting tussen te komen, maar in alle gevallen, of er al dan niet, betwisting bestaat (cfr. Form. Annoté de Proc. Civ., opere citato, p. 293, nota n° 8) (cfr. insgelijks Van Bauwel, op. cit., p. 43).

Volledigheidshalve dient nog te worden toegevoegd dat art. 554 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, het cantonnement regelt in zake executoriaal beslag en, tenslotte, dat art. 554 bis van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, het recht geeft aan elke belangstellende partij, de bewaargeving, in handen van derden, van in beslaggenomen bedragen, waarden of voorwerpen, te vorderen.

2. Het probleem dat gesteld werd voor het Hof van Beroep was te weten of het recht om te cantonneren, een absoluut recht is, ofwel of de uitoefening ervan aan het toezicht van de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg, zetelend in kortgeding, is onderworpen.

Bij het bevelschrift a quo, gevelde in dato van 27 juni 1961, had de heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, bepaald dat:

« bij onze jurisdictie het vaste rechtspraak is, dat het » aan de schuldenaar erkend recht te cantonneren, niet » een absoluut recht is, en dat zijn uitoefening aan » ons toezicht is onderworpen; » Dat het principe van dit toezicht, door de hogere » rechtspraak werd bevestigd en zijn uitoefening, tot » buitengewone gevallen beperkt is »;

De eerste rechter had dan ook, gebruik makend van zijn recht van toezicht, geoordeeld, dat de vraag tot cantonnement diende verworpen te worden, daar elk verwijl bij de uitvoering van het vonnis gevelde ten gronde, dat uitvoerbaar werd verklaard bij voorraad « een schade zou berokkenen die als onherstelbaar kan beschouwd worden ». (Bevelschrift van 27 juni 1961).

De eerste rechter volgde de rechtspraak van het Hof van Beroep, dat in dato van 21 juni 1957 (Pasicrisie 1957, II, 282) beslist had:

« Attendu qu'ainsi que le dit très justement le premier juge, le droit reconnu au saisi par les art. 553 et 554 du Code de Procédure Civile, n'est pas absolu, mais s'exerce sous le contrôle du juge, lequel apprécie souverainement l'opportunité de la demande de cantonnement;

« Attendu qu'il est de jurisprudence que le bénéfice du cantonnement ne peut être refusé que dans les cas exceptionnels, notamment, lorsqu'il apparaît que le recours de la partie condamnée ne tend qu'à retarder l'exécution d'obligations, non sérieusement contestées, ni contestables, ou lorsque le retard dans l'exécution de ses obligations, est de nature à causer au créancier, un préjudice irréparable ».

Insgelijks, in dezelfde zin een bevelschrift gevelde door de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg, te Brussel, in dato van 24 februari 1961, in zake Deurinck t/De Vijver - niet gepubliceerd. (« Que le droit du saisi de se prévaloir de ces dispositions légales, loin d'être absolu, ne peut s'exercer que sous le contrôle du juge saisi de la demande de cantonnement, lequel en apprécie souverainement l'opportunité; - Qu'en l'espèce, il apparaît que tout retard dans l'exécution effective de la décision en litige, lèserait de manière effective, le défendeur, qui fut gravement atteint dans son intégrité physique, en suite de l'accident dont la condamnation querellée, constitue la réparation partielle; Qu'il n'y a, dès lors pas lieu, d'accueillir la demande; »)

3. Het Hof van Beroep, afwijkende van deze rechtspraak, beslist dat het recht om te cantonneren, een volstrekt recht is en dat, indien de tussenkomst van de Voorzitter vereist is, hij enkel uitspraak doet over een recht dat vooraf bestaat, en geenszins een toelating verleent die het leven schenkt aan een recht om te cantonneren.

De tussenkomst van de Voorzitter heeft dan ook slechts een dubbel doel: enerzijds de betwistingen op te lossen die in verband staan met de uitoefening van het recht van cantonnement, en anderzijds de modaliteiten van de consignatie te bepalen.

Aangaande deze thesis, voorbehouden door dit alleenstaand recht, kunnen nuttig geconsulteerd worden, de parlementaire bescheiden, 33 - 34 n° 95, p. 6, 7, 9, 16, 17 18 en tevens de bekende studie van Mr. Baccara, Journal des Tribunaux 1949, p. 177 - 178.

Er weze aangemerkt — en deze laatste studie stipt het aan — dat de Franse wetgeving, verder gegaan is dan de Belgische, door het recht tot cantonnement uit te sluiten, in geval het gaat over onderhoudsgeld, of over de herstelling van een lichamelijke schade.

Het is niet zonder belang aan te duiden, dat het arrest van 30 maart 1962, en tevens het arrest van 21 juni 1957, telkens te beslissen hadden, over vragen tot cantonnement van sommen verschuldigd wegens vergoeding voor lichamelijke schade.

Frédéric STEGHERS,  
Advocaat bij het Hof van Beroep  
Brussel.

## HOF VAN BEROEP GENT

1ste Kamer. — 22 juni 1961.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: M.M. Santenaire en Beeckman

Advokaat-generaal: M. Matthijs.

Advokaten: Mrs. Coulier (Oostende) en

Ant. Cornelis (Gent).

**Registratierechten. — Geheven op vonnissen en arresten. — Teruggave. — Vernietiging van eerste rechterlijke beslissing door latere beslissing. — Betekenis van het woord « vernietiging » in art. 210 wetboek registratierechten. — Vonnis houdende veroordeling van koper tot uitvoering der overeenkomst, nl. betaling van de koopprijs. — Tweede vonnis houdende ontbinding van zelfde koop-verkoop. — Vordering tot teruggave der registratierechten geheven op het eerste vonnis ongegrond.**

Art. 208 van het Wetboek der registratierechten huldigt het principe dat regelmatig geheven registratierechten niet worden teruggegeven, welke ook de latere gebeurtenissen zijn, behoudens in de bij de wet voorzien gevallen, afwijkingen aan de algemene regel welke naar enge zin moeten worden verklaard. In dat verband bepaalt art. 210 van voormeld wetboek dat voor gehele of gedeeltelijke teruggave vatbaar zijn, in geval van gehele of gedeeltelijke vernietiging van een vonnis of arrest door een andere in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, de op de vernietigde beslissing geheven evenredige rechten. Door « vernietiging » moet worden verstaan de vernietiging uitgesproken op verhaal door een hoger gerecht of door hetzelfde gerecht na verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis. Daar het evenredig of veroordelingsrecht op de vonnissen beschouwd wordt als de vergoeding of de bezoldiging van de door het Gerecht gepresteerde dienst, kan het registratierecht slechts voor teruggave vatbaar zijn indien de vernietigde beslissing de plaats inneemt van de eerste beslissing, zodanig dat de eerste beslissing geacht wordt nooit in rechte enig uitwerksel te hebben gehad. De nieuwe beslissing kan slechts de plaats innemen van de eerste zo de beide beslissingen gewezen worden in één en hetzelfde geschil, en de eerste door de tweede vervangen wordt ingevolge verhaal.

Onjuist is derhalve de stelling dat een vonnis, waarbij de verbreking of de ontbinding van een koop-verkoop wordt uitgesproken, de plaats heeft ingenomen van een eerste in kracht van gewijsde gegaan vonnis, gewezen tussen zelfde partijen, waarbij koper, op vordering van verkoper, tot uitvoering van zelfde overeenkomst veroordeeld werd, vonnis waarvan verkoper het uitwerksel voor de toekomst heeft verzaakt, ofschoon hij niettemin over een rechtsgeldige titel heeft beschikt om zich de koopprijs te doen betalen, de uitvoeringsmoeilijkheden van dit vonnis niet in aanmerking komende.

De vordering van de verkoper, strekkende tot teruggave, op grond van art. 210 van het Wetboek der registratierechten, van het bedrag aan evenredige rechten, berekend op de koopprijs aan verkoper verschuldigd, en geheven op het eerste vonnis, omdat het tweede in kracht van gewijsde gegaan vonnis, houdende ontbinding van zelfde koop-verkoop, en geregistreerd tegen het vast recht, het eerste vonnis zou hebben vernietigd en vervangen, is dienvolgens ongegrond.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

N.V. « Cie Maritime du Progrès » in vereffening t./  
de Belgische Staat.

**Advies O.M.**

De N.V. in vereffening « Compagnie Maritime du Progrès », te Diksmuide, heeft tijdig, in regelmatige vorm, en ontvankelijk hoger beroep ingesteld tegen een vonnis op tegenspraak gewezen door de rechtbank van eerste aanleg te Veurne op 17 april 1958, aan appellante betekend op 31 oktober 1958. Bij deze beslissing werd als ongegrond afgewezen de eis door appellant tegen de Belgische Staat ingesteld bij inleidend dagvaardingsexploot van 30 maart 1957 (1), strekkende tot teruggave, op grond van artt. 208 tot 210 van het K.B. nr. 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratierechten, van een bedrag van 66.000 fr., zijnde de registratierechten van 2 %, berekend en geheven op de koopprijs ten bedrage van 3.000.000 fr. tot betaling van dewelke de koopster van een aan appellante toebehorend in aanbouw zijnd schip met toebehoren, nl. de handelsvennootschap van cheriffiaans recht « Société des Pêcheries et Conserveries du Maroc », te Agadir (Marokko), veroordeeld werd bij vonnis op tegenspraak gewezen door de rechtbank te Veurne op 8 juli 1948, terwijl sedert dat dit in kracht van gewijsde gegaan vonnis uitgesproken werd, doch nimmer kon worden uitgevoerd, dezelfde rechtbank, op verzoek van appellante, bij verstekvonnis van 31 maart 1955, de overeenkomst van koop-verkoop gesloten tussen appellante en dezelfde hoger genoemde handelsvennootschap, ontbonden heeft verklaard en tevens heeft beslist dat de eigendomsovergang van het vaartuig nimmer plaats heeft gehad. Laatstvermeld vonnis werd op 22 april 1955 aan verweerster betekend, en nimmer door verzet of hoger beroep aangevochten; het werd geristreerd tegen betaling van het specifiek vast recht van 140 F.

\* \* \*

Artikel 208 van het Wetboek der registratierechten, dat de bewoordingen van art. 60 der wet van 22 frimaire jaar VII nagenoeg letterlijk heeft overgenomen, stelt het beginsel dat de regelmatig geheven registratierechten niet kunnen worden teruggegeven, welke ook de latere gebeurtenissen zijn, behoudens in de bij de wet voorziene gevallen.

Deze wetsbepaling bevestigt aldus andermaal de principiële uitsluiting inzake teruggave van registratierechten van de bij artikel 1376 - B.W. gehuldigde regel, dat hij die bij vergissing of met zijn weten ontvangt wat hem niet verschuldigd is, ertoe verplicht is het terug te geven aan hem van wie hij het ontvangen heeft zonder dat het verschuldigd was; anders gezegd inzake teruggave van registratierechten, wordt de vordering « de in rem verso » stipt beperkt tot de « stricto sensu » te verklaren en toe te passen uitzonderingen, door het Wetboek van registratierechten uitdrukkelijk voorzien en omschreven (Zie Emile en Alfred Genin, « Commentaire du Code des Droits d'Enregistrement, d'hypothèque et de greffe », 2de uitg., 1950, B.I., nr. 112, en B.II, nr. 1928; J. Van Houtte, « Beginselen van het Belgisch Belastingrecht » - 1956 - nr. 686 - blz. 501 en 502).

In verband met het beginsel bevestigd door voormeld art. 208, is het niet zonder belang te verwijzen naar het oud cassatiearrest van 16 december 1850 (Pas. 1850, I, 465), waarbij overwogen wordt « que d'après cette disposition, c'est au moment même où la perception se fait que son caractère est invariablement

fixé; qu'elle est régulière, conforme à la loi et, partant, irrévocable, lorsqu'elle a lieu au taux légal sur un acte qui, dans son état présent, donne ouverture au droit... ».

In beginsel, is dus het naar de inhoud van de akte geheven registratierecht niet vatbaar voor teruggave, ook al zou de oorzaak van de eisbaarheid van het recht, naderhand, met terugwerkende kracht, verdwijnen door het te niet doen van de akte of van de overeenkomst, ofwel al zou zelfs naderhand komen vast te staan dat de oorzaak van de eisbaarheid nooit bestaan heeft. (Zie GENIN op. cit., B.II, nr. 1927, blz. 718).

De administratieve rechtspraak heeft evenwel de strengheid van het beginsel geleidelijk getemperd, rechtspraak welke ten slotte in het Wetboek van registratierechten van 1939 ingelast en gecoördineerd werd onder de uitzonderingsbepalingen van art. 209 - 1. en 2. van dit Wetboek. Deze uitzonderlijke gevallen, waarin teruggave der regelmatig geheven rechten toegelaten wordt betreffen :

1. het geval waarin de oorzaak van het niet verschuldigd registratierecht, dat evenwel geheven werd, op het ogenblik van de heffing wel bestond, doch uit de akte niet bleek, en slechts naderhand uit voorgelegde rechtvaardigingsgronden voortgesproten zijn;

2. het geval waarin de teruggave haar oorzaak put uit een nieuw feit, een nieuwe gebeurtenis, die na de registratie gerezen is, te weten : wanneer de akte waarop het recht geheven werd vals verklaard werd, of wanneer de overeenkomst, die tot dergelijke heffing aanleiding gaf, door een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest wegens nietigheid ongedaan werd gemaakt.

Weliswaar wordt geen van die beide uitzonderlijke gevallen van teruggave door appellante ingeroepen; niettemin is het misschien niet zonder belang te verwijzen naar hetgeen, met betrekking tot artikel 209, 2°, verklaard werd in het verslag aan de Koning, dat het K.B. n° 64 van 30 november 1939 voorafgaat; « ... La résolution d'une convention, même prononcée » en justice, ne peut ouvrir le droit à la restitution » de l'impôt perçu sur cette convention. » (Zie ook Genin, op. cit., B. II, n° 1935.)

Appellante heeft dan ook haar vordering tot teruggave enkel kunnen steunen op een stelling welke aanleunt op de derde uitzonderlijke bepaling voorzien bij art. 210 van het Wetboek der registratierechten, hetwelk luidt : « Zijn voor gehele of gedeeltelijke terug » gaaf vatbaar, in geval van gehele of gedeeltelijke » vernietiging van een vonnis of arrest door een andere » in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, » de op de vernietigde beslissing geheven evenredige » rechten... » (Zonder de grondvoorwaarden aan te raken, werd de loutere redactie van deze tekst gewijzigd bij art. 22 der wet van 12 juli 1960.)

Terwijl, in onderhavig geval, het eerste vonnis tussen appellante en de « Société des Pêcheries et Conserveries du Maroc » door de rechtbank te Veurne gewezen op 8 juli 1948, op vordering van appellante, de uitvoering van de overeenkomst van koop-verkoop tussen hen gesloten te Parijs, op 16 maart 1957, heeft gehandhaafd, en derhalve de verweerster veroordeeld heeft tot betaling van de koopprijs (3.300.000 F), heeft het tweede vonnis, tussen zelfde partijen, door dezelfde rechtbank gewezen op 11 maart 1955, andermaal op vordering van appellante, de verbreking van bedoelde overeenkomst uitgesproken, blijkbaar wegens wanprestatie van koopster.

De eisen, die respectievelijk tot deze beide vonnissen

aanleiding hebben gegeven, hadden weliswaar dezelfde rechtsgrond — nl. dezelfde overeenkomst van koop-verkoop — doch hadden een volstrekt tegenovergesteld voorwerp en strekten tot een gans ander doel, vermits de eerste de uitvoering, de tweede de verbreking of ontbinding van de overeenkomst, vervolgde en dus niet de nietigverklaring bv. wegens wilsgebrek, ongeoorloofde oorzaak, onbekwaamheid, beheerst door artikel 1304 B.W., wat derhalve de toepassing van art. 209, 2° W. Registratierechten beslist uitsluit.

Heeft, ter wille van hun tegenstrijdige oplossingen, het vonnis van 31 maart 1955 dit van 8 juli 1948 « vernietigd » in de zin bepaald bij art. 210 W. Registratierechten ?

Wij menen het niet.

Immers, bij onderzoek van de tekst van voormelde wetsbepaling, en o.m. mits voorlichting door de Franse tekst, nl. de woorden « infirmation », « décision infirmée », wijzen de woorden « vernietiging », « vernietigde beslissing » geenszins op het geval waarin de rechter, in een eerste hem onderworpen geschil, op grond van de hem verstrekte gegevens, de van hem gevorderde veroordeling tot uitvoering van een overeenkomst toewijst, terwijl dezelfde rechter, later, wanneer zijn eerste beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, in een ander hem onderworpen geschil, geenszins de voortzetting is van het eerste, doch een nieuw geschil uitmaakt, op grond van gans andere hem verstrekte gegevens, de ditmaal van hem gevorderde verbreking van zelfde overeenkomst uitsprekt. De tweede beslissing is inderdaad niet de vernietiging van de eerste want de eisen die tot beide opvolgenlijke beslissingen aanleiding hebben gegeven hadden een gans verschillend, ja zelfs tegenstrijdig, voorwerp en doel. Beide beslissingen hebben hun zelfstandig, eigen, onafhankelijk bestaan, en dit bestaan blijft gestand.

Van de vernietiging van de eerste door de tweede zou enkel kunnen gesproken worden, zo de tweede gewezen werd, in hetzelfde geschil, op grond van een tegen de eerste ingesteld wettelijk verhaalmiddel, waardoor aldus de tweede beslissing, gewezen door dezelfde rechter op verzet, of door de rechter in hoger beroep, de plaats zou hebben ingenomen van de eerste beslissing.

Het wil ons dan ook voorkomen dat, waar art. 210 - W. Registratierechten gebruik maakt van de woorden « vernietiging » en « vernietigde beslissing », hierdoor enkel de vernietiging kan worden bedoeld naar aanleiding van de ontvankelijkheid en de gegrondheid van een wettelijk verhaalmiddel, waarmee de eerste rechterlijke beslissing aangevochten werd en waardoor haar bestaan te niet gedaan werd.

Deze zienswijze wordt bovendien gestaafd door de oorsprong van art. 210 - W. Registratierechten en de grondslag van het proportioneel recht genoemd veroordelingsrecht, op de vonnissen, verschuldigd.

Voormeld artikel 210 is immers gesproken uit art. 23 der wet van 31 mei 1824, en uit art. 11 van het K.B. n° 291 van 31 maart 1936 (zie Genin, op. cit. n° 1958, blz. 726) : de eerste bepaling liet de teruggave toe van het op de minuut van een vonnis, wegens de door dit vonnis erkende titel, geheven recht, wanneer dat vonnis door een andere rechterlijke beslissing « vernietigd » werd, en hierbij werd zonder twijfel enkel bedoeld de beslissing gewezen op een wettelijk verhaalmiddel (zie : Pand. Belges, Tw. Jugement (disp. fisc.), n° 1396); terwijl uit het verslag aan de Koning, dat het K.B. n° 291 van 31 maart 1936 voorafgaat, blijkt dat het proportioneel of veroordelingsrecht op de von-

nissen beschouwd wordt als de vergoeding of bezoldiging van de door het gerecht geleverde dienst (zie : Genin, op. cit., n° 1431, blz. 542). In dit laatste opzicht kan de teruggave van het op een rechterlijke beslissing geheven veroordelingsrecht slechts gerechtvaardigd worden indien een nieuwe rechterlijke beslissing de plaats inneemt van de eerste, wat natuurlijk enkel kan geschieden indien beide rechterlijke beslissingen gewezen worden, in één en hetzelfde geschil en de eerste beslissing, ten gevolge van het aanwenden en de toewijzing van een wettelijk verhaalmiddel (verzet of beroep), door de tweede rechterlijke beslissing vervangen wordt, en dienvolgens met terugwerkende kracht geacht wordt nooit te hebben bestaan en nooit enig juridisch uitwerksel te hebben gehad.

Bijgevolg, zowel naar de tekst als naar de « ratio legis » van art. 210 - W. Registratierechten, is het, naar ons oordeel, duidelijk dat het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van de rechtbank te Veurne dd. 8 juli 1948 geenszins kan beschouwd worden als zijnde « vernietigd » door het vonnis uitgesproken door dezelfde rechtbank, op 31 maart 1955, weliswaar tussen dezelfde partijen, in verband met dezelfde overeenkomst van koop-verkoop, doch in een gans ander en onderscheiden geschil, met een volstrekt verschillend voorwerp, en strekkend tot een gans ander doel.

Het vonnis van 31 maart 1955, dat de verbreking of ontbinding van de koop-verkoop heeft uitgesproken, kan beslist niet beschouwd worden als hebbend de plaats ingenomen van het in kracht van gewijsde gegaan vonnis van 8 juli 1948, waarbij koopster tot uitvoering van die overeenkomst veroordeeld werd. Door een opeenvolgende wijziging in haar keuze tussen uitvoering en ontbinding van de overeenkomst, heeft appellante ten slotte, door middel van het door haar uitgelokt vonnis van 31 maart 1955, het uitwerksel van het eerste vonnis van 8 juli 1948, voor de toekomst verzaakt, zonder echter deze laatste beslissing in haar bestaan zelf te kunnen aantasten en derhalve zonder de door de rechtbank bij het wijzen van dit eerste vonnis gepresteerde dienst te kunnen afschaffen. Alleen door een persoonlijke daad heeft appellante deze dienst nutteloos of overbodig gemaakt, zodat zij, naar ons oordeel er niet toe gerechtigd is de teruggave te vorderen van de op dit eerste vonnis geheven registratierechten.

Wij besluiten dan ook tot de afwijzing van het hoger beroep als zijnde ongegrond.

(w.g.) J. Matthijs.

(1) Dus binnen de verjaringstermijn van twee jaar, voorzien bij art. 215 - W. Registratierechten.

### Arrest.

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten; Gezien de stukken, o.m. in eensluidende uitgifte overgelegd, het vonnis der Rechtbank te Veurne, eerste Kamer, zetelende in burgerlijke zaken, de dato 17 april 1958;

Overwegende dat het beroep tijdig en in regelmatige vorm werd ingesteld;

Overwegende dat appellante de teruggave vordert, op grond van art. 210 van het wetboek der registratierechten, van een som van 60.000 F, registratierechten aan 2 %, berekend op 3.300.000 F zijnde de koopprijs aan appellante verschuldigd door de handelsvennootschap van Cherifiaans recht « Société des Pêche-

ries du Maroc» te Agadir (Marokko) voor aankoop van een in aanbouw zijnde vaartuig, type «Composite» met toebehoren, krachtens een in kracht van gewijsde gegaan vonnis op tegenspraak gewezen op 8 juli 1948 door de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, zetelende in handelszaken;

dat appellante dit vonnis niet heeft uitgevoerd; dat zij echter een vonnis uitlokte, uitgesproken op 31 maart 1955, waarbij dezelfde rechtbank de koop-verkoop gesloten tussen appellante en de marokkaanse handelsvennootschap ontbonden verklaarde en tevens besliste dat de eigendomsovergang van het vaartuig nimmer had plaats gehad;

dat dit vonnis geregistreerd werd tegen het vast recht van 140 F;

Overwegende dat art. 208 van het wetboek der registratierechten het principe huldigt dat regelmatig geheven registratierechten niet worden teruggegeven, welke ook de latere gebeurtenissen zijn, behoudens in de bij de wet voorziene gevallen;

Overwegende dat de afwijkingen aan de algemene regel restrictief moeten worden uitgelegd;

Overwegende dat art. 210 bepaalt dat voor gehele of gedeeltelijke teruggave vatbaar zijn, in geval van gehele of gedeeltelijke vernietiging van een vonnis of arrest door een andere in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, de op de vernietigde beslissing geheven evenredige rechten;

Overwegende dat volgens appellante art. 210 geen onderscheid maakt nopens de oorzaken van vernietiging, dat het vonnis van 31 maart 1955 een andere in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing is waardoor het eerste vonnis vernietigd werd, zodat teruggave van registratierechten verplichtend is;

Overwegende dat, in strijd met deze bewering, het vonnis van 31 maart 1955 geenszins het eerste vonnis heeft vernietigd;

Overwegende dat voor «vernietiging» in de zin van gemeld art. 210, moet worden verstaan de vernietiging uitgesproken op verhaal door een hogere rechtsmacht of door dezelfde rechtsmacht na verzet tegen een bij verstek gewezen vonnis; dat zulks duidelijk voortspuit uit de Franse tekst van dit artikel, waar de termen «infirmation» en «décision infirmée» gebruikt worden; dat ten andere art. 210 voortvloeit uit art. 23 der wet van 31 mei 1824 en uit art. 11 van het koninklijk besluit n° 291 van 31 maart 1936 (Genin, Code des droits d'enregistrement, B. II, n° 1958, blz. 726); dat het geen twijfel lijdt dat in art. 23 wet van 31 mei 1824 bedoeld wordt de beslissing gewezen op een wettelijk verhaalmiddel;

dat, waar het evenredig of veroordelingsrecht op de vonnissen beschouwd wordt als de vergoeding of de bezoldiging van de door het Gerecht geleverde dienst (Verslag aan de Koning vóó het Besluit n° 291 van 31 maart 1936; Genin op. cit. n° 1431), het registratierecht slechts kan vatbaar zijn voor teruggave indien de vernietigde beslissing zich aan de eerste substitueert en er de plaats van inneemt, zodanig dat de eerste beslissing geacht wordt nooit in rechte enig uitwensel te hebben gehad;

Overwegende dat de nieuwe beslissing slechts de plaats van de eerste kan innemen zo de beide beslissingen gewezen worden in één en zelfde geschil en de eerste door de tweede vervangen wordt ingevolge verhaal;

Overwegende dat het ten deze gaat om twee verschillende geschillen, met totaal verschillend voorwerp en doel;

Overwegende dat men dan ook niet ernstig kan beweren dat het vonnis van 31 maart 1955, waarbij de verbreking of de ontbinding van de koop-verkoop werd uitgesproken, de plaats heeft ingenomen van het vonnis van 8 juli 1948, waarbij koopster tot uitvoering van de overeenkomst veroordeeld werd;

dat zo appellante door middel van het door haar uitgelokte vonnis van 31 maart 1955 het uitwerkse van het eerste vonnis voor de toekomst heeft verzaakt zij niettemin over een rechtsgeldige titel heeft beschikt om zich de koopprijs te doen betalen;

dat de uitvoeringsmoeilijkheden van kwestieus vonnis niet in aanmerking komen;

Overwegende dat de eerste rechter dan ook terecht de vordering heeft afgewezen als ongegrond;

*Om deze redenen,*

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere of tegenstrijdige besluiten als ongegrond verwerpend,

Gehoord in zijn eensluidend advies de heer advocaat-generaal Matthijs, uitgebracht in openbare terechtzitting,

Verklaart het beroep ontvankelijk, doch ongegrond, bevestigt derhalve het vonnis a quo;

Verwijst appellante in de kosten van de aanleg;

Beveelt de afscheiding der kosten ten behoeve van Mr. Cruyt, pleitbezorger die ter terechtzitting bevestigde de voorschotten te hebben gedaan.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

Kortgeding. — 27 juni 1961.

Voorzitter : M. Vullers.

Advocaten : Mrs. Jacquemin en Steghers.

**Cantonnement. — Geen absoluut recht. — Toezicht van de voorzitter der Rechtbank. — Verbod van cantonnement om redenen van billijkheid.**

*Een debiteur, veroordeeld tot de betaling van een schadevergoeding door vonnis uitvoerbaar niet-tegenstaande beroep, doch zonder uitdrukkelijke uitsluiting van het cantonnement, beschikt niet, ingevolge art. 554 van het W. Rpl., wanneer hij beroep tegen het vonnis heeft aangetekend, over een absoluut recht van cantonnement.*

*De Voorzitter der rechtbank kan om redenen van billijkheid het cantonnement verbieden.*

G. Janssens en N.V. La Nationale de Bruxelles  
t/ J. Vermoes en P. Baert.

Overwegende dat bij vonnis dezer Rechtbank van 10 maart 1961 huidige aanlegger Janssens veroordeeld werd aan huidige verweerster Vermoes een bedrag van 100.000 F te betalen ten titel van morele en materiële schadevergoeding; dat aan huidige verweerder Baert een bedrag van 66.269 F, hetzij de terugbetaling van de door hem gedragen onkosten, werd toegekend; dat dit vonnis uitvoerbaar werd verklaard, behalve wat de kosten aangaat, bij voorraad niettegenstaande hoger beroep en zonder borg;

Overwegende dat tegen dit vonnis bij exploit van 12 april 1961 beroep werd aangetekend; dat de 15 mei 1961 het vonnis werd betekend met bevel tot betaling;

Overwegende dat de vordering er toe strekt: a) te horen zeggen en bevelen dat eerste aanlegger gerechtigd en gegrond is gebruik te maken van de procedure van cantonnement voorzien door artikel 554 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, b) aan verweerder: verbod op te leggen vermeld vonnis uit te voeren mits storting door tweede aanlegster, in de Deposito- en Consignatiekas van een bedrag van 210.924 F tot vereffening van de schuldvordering van verweerders onder voorwaarde der latere erkenning van hun rechten;

Overwegende dat de uitdrukkelijke uitsluiting van het cantonnement niet ten gronde werd aangevraagd noch uitgesproken;

Overwegende dat bij onze jurisdictie het vaste rechtspraak is dat het aan de schuldenaar erkend recht te cantonneren niet een absoluut recht is en dat zijn uitoefening aan ons toezicht is onderworpen; dat het principe van dit toezicht door hogere rechtspraak werd bevestigd en zijn uitoefening tot buitengewone gevallen beperkt is (Brussel 21 juni 1957, P. 1957, II, 181);

Overwegende dat gezien de hoge ouderdom van verweester (70 jaar), haar volledige werkonbekwaamheid gedurende een jaar, haar gedeeltelijke werkonbekwaamheid gedurende 18 maanden, haar bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid van 15 %, de belangrijke uitgaven voor medische zorgen, pharmaceutische en klinische kosten en het gering inkomen van een oorlogsinvalidpensioen, het verwijl bij de uitvoering van vermeld vonnis, welk reeds uitvoerbaar bij voorraad werd verklaard, een schade zou berokkenen die als onherstelbaar kan beschouwd worden;

Gezien artikel 4 par. 1 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

*Om die beweegredenen,*

Wij Vullers, voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg zetelend te Brussel;

Bijgestaan door griffier Van Assche;

Rechtsprekend over het voorlopige op tegenspraak,

Alle nadere en strijdige conclusiën verwerpend;

Zeggen dat er geen aanleiding bestaat tot cantonnement;

Wijzen bijgevolg aanlegger af van zijn vordering;

Veroordelen aanlegger tot de kosten vereffend voor aanleggers op de som van 820 F en voor verweerders op de som van 30 F.

NOOT: Dit bevel werd hervormd door arrest van het Hof van Beroep te Brussel door arrest van 3 maart 1962, gepubliceerd in dit nummer.

## RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 22 maart 1962.

Voorzitter: M. Aug. Taevernier.

Rechters: M.M. R. Wyckaert en J. d'Udekem d'Acoz.

Referendaris: M.A. Van Hauwermeiren.

Advocaten: Mrs. Standaert en A. Bauwens.

### Vervoer te water. — Vracht. — Charter type «Gencon».

*Wanneer een «Gencon-charter» getekend werd zijn de eigenaars slechts principieel verantwoordelijk wegens verlies of schade aan de goederen:*

1. *by the improper or negligent stowage of goods*

2. *not to have made the vessel in all respects seeworthy...*

3. *or by the personal act or default of the owners or their manager...*

*Het bewijs is ten laste van de bevrachter;*

*Gebrek aan «due diligence» is niet bewezen, ingeval een «clean» cognossement werd afgeleverd.*

Fokkema en Cons. t./ Van den Broeke.

Gezien de dagvaarding van 3 november 1961 en de andere stukken;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten Meester Standaert optredend voor eisers en Meester A. Bauwens van Waregem voor de verweerder;

Overwegende dat de vordering strekt tot de betaling van de tegenwaarde in Belgische franken van £ 251-9-1 meer de moratoire interesten sedert 8 juli 1961, de gerechtelijke interesten en de kosten van het geding, zijnde de vracht verschuldigd voor de bevrachting van het schip «Antje» (vervoer van aardappelen van Zeebrugge naar Rochester);

Overwegende dat volgens charter «Gencon» dd. 7-7-1961 te Gent afgesloten, het motorschip «Antje» toebehorende aan de eisers, bevracht werd om aardappelen te vervoeren van Zeebrugge naar Rochester;

Overwegende dat deze reis uitgevoerd werd;

Overwegende dat de eis verminderd wordt met een som van 29.432 Belgische franken, daar deze som na de dagvaarding betaald werd (hetzij de tegenwaarde van 210-3-9 tzt. de vracht = £ 251-9-1 min de schade die de verweester verklaart ondergaan te hebben, hetzij £ 41-5-3);

Overwegende dat de P.V.B.A. Vanden Broecke aan de K.L. Take Lts. te Londen, 193425 kg aardappelen verkocht, dewelke te Zeebrugge geladen werden op het motorschip «Antje» eigenaar Fokkema; de P.V. B.A. Vandenbroecke had zich gericht tot de firma Vyaene, die de International Shipbrokers aanwees, agenten van het m.s. «Antje»; het waren deze laatsten die met Vandenbroecke handelen (zie charter);

Overwegende dat de verweester beweert dat bij het lossen van de aardappelen te Rochester op 20-7-1961 bleek dat een gedeelte der lading aardappelen (n.l. 41 1/2 zakken van 50 kg. totaal bedorven was);

Overwegende dat hiervan een verslag opgemaakt werd door de Geo Watson & Gill Ltd., agente te Rochester van de International Shipbrokers, maar die niet tegensprekelijk aangesteld waren om een expertise te doen;

Dienvolgens trok de koper van de rekening van de P.V.B.A. Vandenbroecke af: 46 1/2 × 50 kg aardappelen: £ 34-17-6.

£ 2-18-0 vracht

£ 3-9-9 lossingskosten

£ 41- 5-3

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

De P.V.B.A. Vandenbroecke heeft dus betaald tijdens het geding :

|                   |           |
|-------------------|-----------|
| haar vrachtkosten | £ 251-9-1 |
| geleden schade    | £ 41-5-3  |
|                   | £ 210-3-9 |

De P.V.B.A. Vandenbroecke verklaart dus een tegeneis in te stellen voor £ 41-5-3;

Overwegende dat deze tegeneis steunt op de verplichting van de heer Fokkema en van haar agenten International Shipbrokers, die met haar gecontracteerd hebben, een goed droog en zuiver scheepsruim ter beschikking van de P.V.B.A. Vandenbroecke te stellen «well clean and dry before the loading»;

Overwegende dat het niet ten genoegen van recht bewezen is dat zulks niet is geschied, ook niet dat het nat in het ruim voor gevolg heeft gehad dat een gedeelte der lading verloren ging (ondanks hogervermeld verslag van de Geo Watson & Gill Ltd.); dat het niet spruit uit de bestatigingen, de schade, en de toestand van het schip zelf er geen «due diligence» werd gedaan om het schip in goed vaarbare staat te stellen;

Overwegende, inderdaad, dat er rekening dient gehouden met paragraaf 2 van de charter-party : «Owners are to be responsible for loss or damage to the goods... 1) by the improper or negligent stowage of the goods; 2) to make the vessel in all respects seaworthy; 3) or by the personal act or default of the owners or their manager».

Overwegende dat het aan de verweerders (bevrachters) behoort te bewijzen dat de beschadiging zou te wijten zijn aan één dezer drie oorzaken; dat dit bewijs niet geleverd wordt;

Overwegende dat het verslag van Watson & Gill het gevolg niet was van een tegensprekelijke expertise;

Overwegende dat, indien, zoals in dat verslag vermeld staat, de grondplanken nat waren, op het einde van de reis, dit kon voorkomen van de lading zelf (slechte hoedanigheid van aardappelen); maar dat dit nat niet noodzakelijk het bewijs brengt van een gebrek aan «due diligence», slechte stouwing of een «persoonlijke fout» van de verweerder (lees: voerder); dat Watson & Gill niets zeggen van de staat zelf van het schip;

Overwegende dat inzake de «Gencon charter» de bevrachter de bewijslast heeft van de vervoerder;

Overwegende dat namelijk inzake geen protest is geweest, en dat er een «clean» cognossement werd getekend; dat de reis dateert van 8 juli 1961 en dat er geen schriftelijk protest gevonden wordt vóór 6 september 1961; dat er dus niet kan gezegd worden dat de eisers te kort zijn gekomen aan hun verplichting een goed en droog schip ter beschikking van de bevrachter te stellen;

Overwegende dat er nog dient opgemerkt: dat niet alleen het schip «clean and dry» aangeboden werd, vermits er geen opmerking gedaan werd bij het laden, maar dat er ook na het lossen op het cognossement geen voorbehoud werd aangebracht; dat men niet verstaat hoe de firma Stanley Wharves Ltd., die de goederen loste, geen voorbehoud heeft gemaakt op dit cognossement;

Overwegende dat noch de kapitein noch de agent van de Lloyds geroepen werden voor een vaststelling; dat daarenboven het verslag van Watson niet werd opgemaakt bij het lossen, doch op 23 augustus, dus zes weken nadien, en zelfs na het vertrekken van het schip;

*Om deze redenen,*

De Rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Wijst de tegeneis af als ongegrond;

Veroordeelt de verweerder om aan eisers te betalen de tegenwaarde in Belgische franken, aan de hoogste koers op de dag der betaling, van £ 41-5-3 (één en veertig pond — vijf shilling — drie pence) meer de gerechtelijke interesten;

Verwijst verweerder in de kosten van het geding, voorlopig begroot op 1080 fr. registratie- en expeditie-rechten niet inbegrepen;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs elk verhaal en zonder borg.

## VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2de Kanton. — 31 januari 1962.

Vrederechter : Mr. E. Angenot.

Advokaten : Mrs. A. Debergh en W. Landuyt.

**Bevoegdheid.** — **Vorderingen aan de bevoegdheid van de vrederechter onderworpen door art. 3, 1° tot 5° van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid.** — **Verweerder handelaar.** — **Bevoegdheid van de vrederechter.** — **Overname scheidsmuur.** — **Vordering in betaling van de overnameprijs.**

*Ook al voorziet het laatste lid van art. 2 van het Wetboek van Koophandel, sedert het in die zin gewijzigd werd door art. 2 van de wet van 3 juli 1956, dat alle verbintenissen van kooplieden ongeacht of ze betrekking hebben op roerende of onroerende goederen, als daden van koophandel dienen te worden beschouwd, toch blijft de Vrederechter bevoegd ratione materiae om kennis te nemen van de vorderingen opgesomd in art. 3, 1° tot 5° van de wet van 25 maart 1876 op de bevoegdheid, ook dan wanneer de verweerder een handelaar is en de vordering betrekking heeft op een onroerend goed dat hem toebehoort.*

*Behoort derhalve tot de bevoegdheid van de Vrederechter de vordering in betaling van de overnameprijs van de scheidsmuur van een gebouw opgericht door een handelsvennootschap wier maatschappelijk doel hoofdzakelijk bestaat in het oprichten, verhandelen en verhuren van onroerende goederen.*

Lanen t/ L'Aiglon.

Gezien de voorgaanden der zaak en inzonderheid ons tussenvonnis van 13 juli 1961 waarbij de heropening der debatten bevolen werd;

Gehoord partijen;

Gelet op art. 2, 30, 34, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

**Bevoegdheid :**

Overwegende dat verweerder bewezen heeft dat haar maatschappelijk doel haar een handelskarakter toekent;

Overwegende dat het huidige geschil nochtans in onze bevoegdheid valt, daar het betreft de verplichtingen van een handelsmaatschappij doch enkel in haar hoedanigheid van gebuur, eigenaar van een erf palend aan dat van aanlegger, omtrent de prijs voor de ver-

werving der mandeligheid over de scheidsmuur; dat artikel 3, 3e van de wet op de bevoegdheid toepasselijk is;

Overwegende dat zowel het artikel 3 als het artikel 12 1e van de wet op de bevoegdheid opgesteld werden toen de algemene regel gold dat verbintenissen die handelaars aangingen betreffende onroerende goederen steeds van civiele aard waren; dat in die omstandigheid de reden te vinden is waarom bij de vermelding der onderverdelingen van artikel 3 die toepasselijk bleven zelfs wanneer de vordering van commerciële aard is, het laatste alinea van dat artikel slechts de nummers 6 tot 9 vermeldt; dat inderdaad de betwistingen bedoeld onder de nummers 1 en 5 uitsluitend rechten betreffen die op onroerende goederen slaan; dat het dus overbodig was, in die tijd, te onderlijnen dat die betwistingen nooit in de bevoegdheid van de consulaire rechtsmacht vielen; dat integendeel de nummers 6 en 9 toestanden voorzien, uit hun aard, ontstaan tussen personen waarvan de ene dikwijls een handelaar zal zijn, en die nooit rechten of verplichtingen aangaande onroerende goederen in betwisting brengen;

Overwegende dat de wet van 3 juli 1956, waarbij de artikelen 1 en 2 van het wetboek van koophandel gewijzigd werden, en de verbintenissen van handelaars ook betreffende onroerende goederen een handelskarakter gekregen hebben, geen weerslag kan hebben op de draagwijdte van voormelde nummers 1 tot 5 van artikel 3 der bevoegdheidswet, draagwijdte die steeds zo moest verstaan worden, dat de bevoegdheid ook tegenover handelaars aan de vrederechter toegekend was; dat bij gebrek aan uitdrukkelijke aanduiding in de wet van 1956 van een wijziging van de wet op de bevoegdheid, zulke weerslag niet in de normale uitlegging van de nieuwe wet kan gevonden worden;

Dat een andere uitlegging des te moeilijker zou kunnen verrechtvaardigd worden daar die wet in haar artikel 4 de tekst van artikel 12 der wet op de bevoegdheid, luidende: «Onder voorbehoud van de door artikel 2, alinea 3 aan de vrederechter toegekende bevoegdheid, nemen de rechtbanken van koophandel kennis»: aangevuld heeft met de woorden: «of door een bijzondere beschikking» geplaatst na de woorden «artikel 2, alinea 2»; dat in het verslag van de bijzondere senaatscommissie deszake door de verslaggevers Rollin en Van Impe (Parl. Doc. Senaat 1955-56, nr 322) onderlijnd werd dat die tekst ten doel heeft om geschillen van bevoegdheid te voorkomen; dat de bevoegdheid van de vrederechter, onder meer ter zake van geschillen omtrent handelshuurovereenkomsten geen wijzigingen ondergaat door het vermoeden dat verbonden wordt aan de daden van de handelaar in verband met onroerende goederen;

Overwegende dat weliswaar de nieuwe wet ook artikel 3, nummers 1 tot 5 had kunnen noemen, doch dat niets toelaat aan te nemen dat het verzuimen van die vermelding met opzet gebeurde;

Overwegende dat anderzijds het feit dat hetzelfde artikel 12 zomin in zijn eerste vorm als in zijn nieuwe naar het artikel 3 verwijst, doch wel naar het artikel 2, ook niet als argument kan gelden om te besluiten dat de geschillen opgesomd in de nummers 1 tot 5 van artikel 3 niet onttrokken worden aan de bevoegdheid der rechtbank van koophandel; dat artikel 13 ook niet verwijst naar de nummers 6 tot 9; dat dit aantoonde dat de verwijzing naar artikel 2 niet bedoelde al de uitsluitingen uit te putten door dat enig voorbehoud te noemen;

Ten gronde:

Overwegende dat de door verweerder voorgebrachte foto duidelijk aantoonde dat de nok van het dak van

het huis van aanlegger niet hoger lag dan deze van het vroeger bestaand huis op het erf van verweester, dat er minstens daaruit dient afgeleid te worden dat, indien de kroonlijsten aan de achtergevels op gelijke hoogte lagen, het dak van nr 118 schuin liep in diagonaal door het op het plan getekende vak A; dat verweerder terecht een aftrek van 0,493 m3 rekent op het over te nemen metselwerk;

Dat de aftrek van 1,836 m3 op de vakken F en G van het plan echter niet verrechtvaardigd is; dat de deskundige die partijen in der minne met de opmetingen gelast hadden terecht de hoogte van die vakken als mandelig gemaakte delen heeft berekend, omdat er boven de plaats op het gelijkvloers van nr 118 een begaanbaar terras aangelegd is, dat dient afgesloten te worden bij toepassing van artikel 663 van het burgerlijk wetboek;

Dat wat de werken van bezetting betreft, de deskundige terecht geantwoord heeft dat het niet bewezen is dat de bezetting door de overnemer diende afgekapte te worden;

Overwegende dat er dus enkel een aftrek van 0,493 m3 gedeeld door twee of 0,2465 m3 aan 1.400 frank of 345 frank dient gedaan te worden van de gevorderde som van 11.006 frank, zodat de eis gegrond is ten belope van 10.661 frank.

Om deze redenen:

Wij, vrederechter, rechtdoende tegensprekelijk, verklaren ons bevoegd.

Veroordelen verweester om aan aanlegger te betalen de som van 10661 frank, te vermeerderen met de verwijsintresten van 15 augustus 1960 af, de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding, met inbegrip van de registratierechten verschuldigd op de overname van de mandeligheid, deze gedingkosten tot heden begroot op 531 frank, hierin begrepen de som van 105 frank door de aanleggende partij geconsigneerd en als registratierecht te boeken, krachtens artikel 37 der wet van 12 juli 1960 tot wijziging van het wetboek der registratie.

Wijzen de eis voor het overige af.

NOOT. — Het door bovenstaand vonnis gesteld en opgelost probleem werd eveneens besproken in de bijdrage van de hand van Mr Ivo De Weerd: «Enkele vraagstukken in verband met de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten» verschenen in het Rechtskundig Weekblad, 1960-1961, k. 1703.

## BALIELEVEN

Conferentie der Jonge Balie te Turnhout.  
Voordracht van Prof. Lousse.

Enkele maanden geleden had de traditionele plechtige openingszitting van de Conferentie der Jonge Balie bij de Rechtbank te Turnhout moeten plaats hebben. Dit is ongelukkig niet mogelijk geweest, tengevolge van het feit dat de Stafhouder der balie, Mr. Charles Van Hal, op de dag zelf der plechtige zitting overleed.

De zitting werd dan ook uitgesteld en had nu plaats zaterdag 11., 12 mei.

In de prachtige zaal van de Rechtbank was een voornaam gezelschap samengekomen, waarbij wij alle hoogwaardigheidsbekleders van de Kempische hoofdstad opmerkten. De zitting werd ook vereerd met de tegenwoordigheid van de heer Minister van Justitie P. Vermeylen. De magistratuur van Rechtbank en Parket was voltallig aanwezig, met aan haar hoofd

de heer Voorzitter der Rechtbank en de heer Prokureur des Konings. Ook talrijke afgevaardigden van zusterconferenties woonden de vergadering bij.

De Voorzitter der Conferentie, Mr. De Cannière, opende de zitting, sprak roerende woorden uit ter nagedachtenis van de betreurde stafhouder Van Hal, bracht hulde aan de stafhouder in functie en aan de heer minister van Justitie en stelde dan de spreker voor, Prof. Lousse, de geliefde hoogleraar der Leuvense universiteit en de schrijver van zoveel hoogstaande historische werken.

Prof. Lousse had als onderwerp van zijn voordracht gekozen «De democratie» en het spreekt vanzelf dat zijn uiteenzetting met de grootste aandacht beluisterd werd. Spreker schetste de evolutie van de inhoud van het begrip democratie doorheen de tijden en deed op merkwaardige wijze uitschijnen hoe deze inhoud voortdurend geëvolueerd is en hoe hij in deze tijd meer dan ooit weer aanleiding geeft tot nieuwe opvattingen.

De voordracht die, met een vlotte welsprekendheid, voor de vuist werd gehouden, heeft de toehoorders van het begin tot het einde uiterst geboeid. Diepgaande bedenkingen werden door de spreker toegelicht door bevattelijke voorbeelden en het geheel vormde een schitterende uiteenzetting over dit onderwerp van zo groot en zo actueel belang.

De spreker werd dan ook uitbundig door heel de vergadering toegejuicht.

Tot slot sprak nog de heer stafhouder van de Balie zijn dank uit aan de spreker. Hij zegde ook aan de heer minister van Justitie hoe erkentelijk de balie van Turnhout hem was omdat hij wel deze vergadering had willen bijwonen. De heer stafhouder liet niet na, in zijn rede, aan de heer minister de bezorgdheid mede te delen van de Balie van Turnhout betreffende het ontwerp van wet dat in voorbereiding is en waardoor een gedeelte der bevoegdheid der Rechtbank van Turnhout haar zou ontnomen worden, ten voordele van de Brusselse rechtsmacht, in verband met de betwistingen voorkomende in het nucleair centrum te Mol. Hij verdedigde op waardige wijze de wens van de Turnhoutse rechtswereld aan dit voorstel geen gevolg te zien geven.

Na deze prachtige zitting werd er in de lokalen van het Gerechtshof een receptie aangeboden, gedurende dewelke er nog geruime tijd tussen de aanwezigen gezellig gepraat werd.

Het was een mooie dag voor de Conferentie der Jonge Balie te Turnhout.

## TAALKUNDIGE KRONIEK

### GAARNE ZIEN

#### Beminnen — Houden van

Hij zag dat meisje heel gaarne.

G. Gezelle zag de natuur buitengewoon gaarne.

— In correct Nederlands betekent de verspreide zegswijze «iemand gaarne zien» volstrekt niet: iemand beminnen, van iemand houden, iemand liefhebben. Dit dialectisme kennen we alleen in deze zin: *iemand waarderen, prijzen, gaarne ontmoeten; iets waarderen of op prijs stellen.*

Gaarne zien (*lees* :) liefhebben. Gaarne zien (spreektaal «gaarne zien»: op de aanwezigheid prijs stellen, of letterlijk: onder de ogen krijgen, b.v. hij is een graag geziene gast.) — H. Timmermans. *Spoken en schrijven wij goed Nederlands?* Antwerpen, 1948, p. 89.

... natuurlijk is wel ABN: zo'n mooie film zie ik gaarne. A. Van Gestel, *ABN-Gids*, Antwerpen, 1950, p. 60, kol. I.

• Hij *beminde* dat meisje (zeer). Hij *hield* heel veel van dat meisje. Hij had dat meisje (heel) lief.

• G. Gezelle *hield* buitengewoon veel van de natuur. G. Gezelle *ging* helemaal op in zijn liefde voor de natuur.

WERKWOORDEN — Afl. I, nr. I, 1962.

### DOORGAAN

#### Plaatshebben — Organiseren

De volgende vergadering gaat door in het gewoon lokaal... te Averbode... (Gent, 21-62).

Deze plechtigheid ging door op het gemeentehuis tijdens een plechtigheid, waarop o.m. aanwezig waren: ... (Aldaar).

— Het gebruik van het werkwoord «doorgaan» leidt velen op een dwaalweg. Een feest, een plechtigheid, een bijeenkomst, een wedstrijd.

een bijeenkomst, een wedstrijd *heeft plaats, wordt georganiseerd, wordt gehouden.*

Door een onvoorziene omstandigheid of om een onbepaalde reden kan een feest, een plechtigheid, een bijeenkomst, een wedstrijd wel worden onderbroken; nadien kan met het verdere verloop hiervan *doorgaan worden.*

Doorgaan. Een algemene vergadering zal toekomende maand doorgaan (*lees* :) (zal plaatshebben, plaatsvinden, gehouden worden). Een vergadering die «doorgaat» zou er een zijn die begonnen is en niet afgebroken wordt. — R. Talpaert en P. Buyse, *Verzorgde Schrijftaal*, Heule, 1957, p. 106.

• De volgende vergadering *heeft plaats* in het gewone lokaal... te Averbode.

• Deze plechtigheid werd *georganiseerd* op het gemeentehuis (of: ten gemeentehuize), tijdens een feestzitting waarop (beter: *waarbij*) o.m. aanwezig waren...

WERKWOORDEN — Afl. I, nr. I, 1962.

## MEDEDELINGEN

### INTERNATIONAL LAW ASSOCIATION

De International Law Association viert dit jaar haar 50ste jubileumconferentie, die zal gehouden worden te Brussel van 19 tot 26 augustus aanstaande.

Wij delen hieronder het programma mede van deze belangrijke vergadering.

#### Zondag, 19 augustus.

14.30 u. Algemene vergadering van de Raad.

17 u. Tee aangeboden door de Belgisch-Luxemburgse afdeling. Ontvangst door Burgemeester en Schepenen van Brussel en bezoek aan het Stadhuis.

#### Maandag, 20 augustus.

10 u. Openingszitting in het Paleis der Congressen.

14.30 u. Sectie A. Lucht en ruimterecht.

Sectie B. Nationalisatie en vreemde eigendom.

18 u. Ontvangst door de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie.

**Dinsdag, 21 augustus.**

- 9.30 u. Sectie A. Het beginsel van de zelfverdediging onder het charter van de Verenigde Naties en het gebruik van verboden wapens. Sectie B. Internationaal scheidsrecht in handelszaken.
- 14 u. Uitstap naar Antwerpen.  
Ontvangst door Burgemeester en Schepenen der stad Antwerpen.  
Bezoek aan haven en stad.  
Gemengde zitting met het Comité maritime international.
- 19 u. Ontvangst in het Huis Osterrieth.

**Woensdag, 22 augustus.**

- 9.30 u. Sectie A. Juridische aspecten van co-existentie. Sectie B. Vreedzaam gebruik van de kern-energie.
- 14.30 u. Sectie A. Het recht der internationale rivieren. Sectie B. Internationale handelsmerken.
- 18 u. Bezoek aan het Muzeum voor oude kunst, onder de auspiciën van de Minister van Nationale opvoeding en cultuur.
- 20.30 u. Ontvangst bij de commissie van de Europese economische Gemeenschap.

**Donderdag, 23 augustus.**

- 8.30 u. Reis per speciale trein naar Luxemburg.
- 13 u. Ontvangst en lunch aangeboden door de regering van het Groot-Hertogdom Luxemburg.
- 14.30 u. Zitting onder de auspiciën van de Europese gemeenschap voor Kolen en Staal, het Hof en de Parlementaire Vereniging van de Europese Gemeenschappen.
- 18 u. Ontvangst door de Europese Kolen- en Staalgemeenschap.
- 20 u. Terugkeer per bijzondere trein naar Brussel.

**Vrijdag, 24 augustus.**

- 9.30 u. Sectie A. Internationaal geneeskundig recht. Sectie B. De beginselen der zelfverdediging onder het Charter van de Verenigde Naties en het gebruik van verboden wapens. Sectie B. Internationaal muntrecht.
- 14.30 u. Sectie A. Recht betreffende de internationale rivieren (II). Sectie B. Familieverhoudingen (Adoptatie).
- 20 u. Banket aangeboden door de Belgisch-Luxemburgse tak.

**Zaterdag, 25 augustus.**

- 9.30 u. Algemene vergadering van de Raad.
- 11 u. Sluittingszitting.

**Zondag, 26 augustus.**

Uitstap bij inschrijving naar Gent en Brugge.

De zittingen zullen plaats hebben in het Paleis der Congressen, Coudenberg 3, Brussel. Het secretariaat van het congres is gevestigd in het Egmontpaleis, Kleine Zavel 8 te Brussel. Alle mededelingen dienen aan dit adres gezonden te worden.

Gedurende het congres is het secretariaat gevestigd

in het Paleis der Congressen, Coudenberg 3, Brussel. Bestuursleden van de vereniging.

Voorzitter : Rolf Stödter, Leden : Lord McNair, Lord Justice Hodson, K. Jansma.

Bestuursleden van de Belgisch-Luxemburgse tak. Voorzitter : Henri Cochaux, Leden : Luc. Van Dieren, Jean Renauld, Roger Dalcq, Pierre Ommeslaghe.

**Internationale Unie der Magistraten.**

Frans-Belgisch symposium  
over problemen van strafrecht  
in verband met de Europese Gemeenschappen

In het kader van de Internationale Unie van Magistraten werd, van 5 tot 8 april j.l., te Straatsburg een Frans-Belgisch symposium gehouden dat gewijd was aan het thema : « Internationale gevolgen van strafrechterlijke beslissingen en de Europese Gemeenschappen ».

In voortzetting van in april 1961 te Luik gehouden studiedagen, werden in het bijzonder onderzocht : de wederzijdse erkenning en uitvoering van strafrechterlijke beslissingen in de landen der Gemeenschappelijke Markt.

Volgende problemen stonden op de agenda : het in acht nemen van het gerechtelijk verleden van de beklaagde, zoals dit voortspruit uit veroordelingen uitgesproken in de andere landen der Gemeenschap (en in dit verband : de middelen waardoor dit « buitenlands » gerechtelijk verleden kan worden ter kennis gebracht van de nationale rechter); vervolgingen wegens familieverlating op grond van een vonnis van veroordeling tot onderhoudsgeld, in een ander land der Gemeenschap uitgesproken; de uitvoering van strafrechterlijke veroordelingen wegens verkeersinbreuken, alweer in een ander land van de Gemeenschap uitgesproken.

Ieder van deze thema's gaf aanleiding tot grondige bespreking en tot het opstellen van resoluties, waarmede ongetwijfeld rekening zal moeten worden gehouden wanneer deze kwestie door een internationale wetgevende hervorming zullen worden geregeld.

Ten slotte werd het probleem behandeld van de extraterritoriale gevolgen van strafrechterlijke beslissingen in zake onbekwaamheden, vervallenverklaringen en interdicties, vooral van professionele aard. Dit vraagstuk dat, ten aanzien van de door de Verdragen van Rome erkende vrijheid van vestiging, van bijzonder actueel belang is, kon niet volledig worden uitgeput en zal op een volgende bijeenkomst terug worden opgenomen.

Het symposium was voorbereid door degelijke praeadviezen, van Franse zijde van de heer Ropers, rechter in de Seine-rechtbank, van Belgische zijde van de heren raadsheren Screvens (Brussel) en Trousse en Legros (Luik). De Franse delegatie stond onder leiding van de heer Sudaka, Advocaat-Generaal bij het Beroepshof te Parijs; de Belgische delegatie onder deze van de heer F. Dumon, Advocaat-Generaal bij het Hof van Cassatie, die overigens op voortreffelijke wijze het voorzitterschap waarnam van het symposium zelf.

De deelnemers werden op het gerechtshof te Straatsburg verwelkomd door de korpsoversten van het Hof van Beroep van Colmar en van het « Tribunal de grande instance » van Straatsburg. De zittingen hadden plaats in de lokalen van de Raad van Europa.

Op deze Frans-Belgische studiedagen werd niet

slechts degelijk gewerkt; de bijeenkomst droeg tevens bij — en ook dit lag in de bedoeling — tot het nader toehalen van de vriendschapsbetrekkingen tussen de Franse en Belgische magistraten. Het onthaal door onze Franse collega's was naar wel gevestigde traditie, bijzonder hartelijk. Dat de Elsasserkeuken eveneens haar faam hoog hield, moet wel niet worden gezegd.

## TIJDSCHRIFTEN

**Tijdschrift van de Vrederechters**, jrg. 1962 - nr. 2 :

J. Parein, La représentation des parties devant le tribunal de police.

nr. 3 :

J. Gyselinx, Le régime successoral des petits héritages (I). — P. Dumont, Beschouwingen nopens de toerekenbaarheid van zekere processen-verbaal in verkeerszaken (I).

nr. 4 :

J. Gyselinx, Het erfstelsel van de kleine erfenissen (I). — P. Dumont, Considérations relatives à l'imputabilité de certains procès-verbaux en matière de roulage (I).

**Tijdschrift voor sociaal recht**, jrg. 1962 - nr. 2 :

M. Cl. Plate, Sociale wetgeving in 1961.

**Tijdschrift voor Notarissen, Privaatrecht, Notariaat, Fiscaalrecht**, jrg. 1962 - nr. 4 :

I. Claeys Bouuaert, De hervorming van de grondbelasting (Wet 28 februari 1962).

**Bulletin van de Europese Economische Gemeenschap**, jrg. 1962 - nr. 4 :

J. Rey, De tariefovereenkomst tussen de Gemeenschap en de Verenigde Staten van Amerika.

**Nederlands Juristenblad**, jrg. 1962 - nr. 19 :

R. L. Drilsma, Binnengemeentelijke Decentralisatie. — R. P. Kokosky, De Krankzinnigenwet en de mensen-

rechten. — J. C. Somer, Vereniging voor Agrarisch recht. — J. M. Kan, Het beroep op de Kroon, voorzien in het wetsontwerp gewetensbezwaren militaire dienst. — Het «vraagstuk leesrecht».

**Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie**, jrg. 1962 - nr. 4722 :

J. C. van Oven, Enige civielrechtelijke aspecten van de schenking. — P. W. van der Ploeg, Schenkingen tussen echtgenoten. — L. J. Hooelen, Biscuits voor tante en biscuits voor oom, m.o. Y. D. C. van Duyn.

**Journal des Tribunaux**, jrg. 1962 - nr. 4362 :

J. Vande Velde-Winant, Le privilège des employés pour rupture injustifiée du contrat. — M. La Haye et J. Vankerckhove, Le louage de choses.

**Revue de Droit Pénal et de Criminologie**, jrg. 1962 - nr. 8 :

M. Ancel, La Probation et le dossier de personnalité en France depuis le code de procédure pénale de 1958. — J. Du Jardin, Pourquoi encore réprimer la propagande anti-conceptionnelle ? — A. L. Melai, Refonte du Droit pénal et de la Procédure pénale de l'enfance, aux Pays-Bas. — P. Marchand, Actualité du Comité de patronage.

**Jurisprudence du Port d'Anvers**, jrg. 1962 - nr. 3-4 :

Abordage. — Affrètement fluvial. — Affrètement maritime. — Aussrances. — Droit. — Emballage. — Marque de fabrique. — Opposition. — Prescription. — Procédure. — Propriété. — Remorquage. — Responsabilité. — Séquestre. — Etude doctrinale. — Bibliographie.

**Répertoire Fiscal**, jrg. 1962 - nr. 3-5 :

J. Bublot, Chronique de documentation internationale. — Cl. Deschamps, Le budget de l'Etat pour 1962.

**Revue Générale des Assurances et des Responsabilités**, jrg. 1962 - nr. 4 :

Rechtspraak.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"